

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı, birliyi və strateji müttəfiqliyi unikal xarakter daşıyır

Türkiyə Respublikasının Prezidenti zati-alləri cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğan

Hörmətli cənab Prezident!
Əziz Qardaşım!

Türkiyə Respublikasının ictimai-siyasi həyatında və dövlət idarəçiliyində artıq 25 ilə yaxın bir dövr ərzində müstəsna yer tutan, daim yenilənməkdə, inkişafda və yüksəlişdə olan Ədalət və İnkişaf Partiyasının Böyük Qurultayında partiyanın Sədri vəzifəsinə yenidən seçilməyiniz münasibətilə Sizi və bütün partiyadaşlarınızı səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Qurucusu olduğunuz partiyanın üzvlərinin Sizə layiq olduğunuz böyük etimadı təkrarən nümayiş etdirməsi uzun illər boyu ölkənizin rifahı və tərəqqisi, qardaş Türkiyə xalqının firavanlığı, eləcə də bütün türk dünyasının yüksəlişi naminə yorulmaq bilmədən həyata keçirdiyiniz fədakar fəaliyyətə qədrbilənliliklə verilən yüksək qiymətdir.

Bu xüsusda, Ədalət və İnkişaf Partiyasının Böyük Qurultayında müəyyən olunmuş yeni hədəflərin və qəbul edilmiş əhəmiyyətli qərarların qardaş Türkiyə xalqı üçün xeyirli və uğurlu olacağına, Türkiyəni daha da irəli aparacağına əminliyimi ifadə etmək istəyirəm.

Danılmaz faktıdır ki, ötən illər ərzində rəhbərliyinizlə Ədalət və İnkişaf Partiyasının öz prinsip və amallarına daim sadiq qalaraq atdığı addımlar sayəsində ölkənizin dövlətçiliyi daha da möhkəmlənmiş, sarsılmaz xalq-iqtidar birliyi formalaşmış, eləcə də Türkiyə global güc mərkəzinə - dünyanın ən aparıcı və qüdrətli dövlətlərindən birinə çevrilmişdir. Təsəffüf deyil ki, Siz bütün türk dünyasında öz Vətəninizi, xalqınızı sevən müdrik və qətiyyətli lider kimi tanınır və sevilirsiniz. Dost və qardaş Azərbaycanda da Sizin uğurlarınız böyük fəxr hissi ilə qarşılanır və daim təqdir olunur.

Bu gün ortaq tariximizdən, zəngin milli-mənəvi dəyərlərimizdən və xalqlarımızın mətin iradəsindən qaynaqlanan Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı, birliyi və strateji müttəfiqliyi unikal xarakter daşımaqla hərtərəfli inkişaf edir, bölgədə sabitliyin və təhlükəsizliyin bərqərar olmasına töhfələr verir. Əminəm ki, bu sarsılmaz bağlar birgə söylərimizlə "Bir millət, iki dövlət" prinsipinə uyğun olaraq bundan sonra da daim möhkəmlənəcəkdir.

Əziz Qardaşım!

Bir daha Sizə, eləcə də Ədalət və İnkişaf Partiyasının hər bir üzvünə ən səmimi salamlarımı və təbriklərimi çatdırır. Sizə möhkəm cansağlığı, partiyanın işinə böyük uğurlar, qardaş Türkiyə xalqına sülh və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 fevral 2025-ci il

Azərbaycan və Qvineya-Bisau tərəfdaşlığı bütün sahələrdə güclənəcək

◆ Qvineya-Bisau Prezidentinin Azərbaycana rəsmi səfəri

- Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalo fevralın 27-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib. Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalonun fevralın 27-də Bakıda rəsmi qarşılanma mərasimi olub.
- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalo ilə təkbətək görüşü olub.
- Dövlət başçısı İlham Əliyev və Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalo mətbuatı bəyanatlarla çıxış ediblər.
- Hər iki ölkə Prezidenti lanç əsnasında geniş tərkibdə görüş keçirib.
- Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalo fevralın 27-də Bakıda Zəfər parkını zi-

yarət edib. O, Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümmümilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsinə ehtiramla yad edib, məzarı önünə öklil qoyub.

- Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalo Azərbaycanın müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və müdafiə sənayesi naziri Vüqar Mustafayevlə birlikdə Azərbaycan Ordusunun komando hərbi hissələrindən birini ziyarət edib.
- Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalonun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycana rəsmi səfər çərçivəsində "ASAN xidmət" mərkəzinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

Dayanıqlı inkişaf və rifah yolu

Prezident İlham Əliyevin iqtisadi strategiyası Azərbaycanı regionda güc mərkəzinə çevirib

2024-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə ÜDM-in real həcmi 4,1 faiz artıb.

2024-cü ilin sonuna ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 71 milyard ABŞ dollarına çatıb.

2024-cü ildə qeyri-neft-qaz sektorunun ixracı əvvəlki illə müqayisədə 0,3 faiz artaraq 3.356,5 milyon ABŞ dolları olub. Xarici ticarət saldosu müsbət 5,5 milyard ABŞ dolları, müvafiq qızıl xalqı istisna olmaqla isə 8,8 milyard ABŞ dolları olub.

Sənaye zonalarına indiyədək 6,9 milyard manat ümumi investisiya yatırılıb.

Sənaye zonalarına indiyədək yatırılan ümumi investisiyanın həcmi 6,9 milyard manat təşkil edib. Hazırda bu zonalarda 84 müəssisə fəaliyyətə başlayıb və 11000-ə yaxın yeni iş yeri açılıb.

2024-cü ildə sənaye zonalarında 3,3 milyard manatlıq məhsul satışı həyata keçirilib ki, bunun da 1,07 milyard manatlıq hissəsi ixracın payına düşür. Sənaye zonalarında istehsal edilən məhsullar dünyanın 70-dən çox ölkəsinə ixrac edilir.

Hazırda xarici ölkələrdə Azərbaycan məhsullarının təqdim olunduğu 12 ticarət evimiz, eləcə də 5 ticarət nümayəndəliyimiz fəaliyyət göstərir.

→ 10

Heydər Əliyev və müstəqil Azərbaycan Konstitusiyası

Ana Qanunumuzun hər maddəsi Ulu Öndərin amalının inikasıdır

Azərbaycanın ilk demokratik Konstitusiyası xalqın demokratiya, milli dövlətçilik yolu ilə getməsinə təmin etmiş və gələcək nəsillərə sivilizasiyalı, yüksəksoviyoloji dünya demokratiyasında özünəməxsus yeri olan müstəqil Azərbaycan dövlətini miras qoymuşdur. Bu Konstitusiyamızın hər bir maddəsi və bəndi Azərbaycan xalqının adət-ənənəsini, onun keçdiyi tarixi sınaqları və ən əsası etik dəyərləri göstərir. Konstitusiyada Azərbaycanı demokratik, hüquqi dövlət quruluşu, vətəndaş cəmiyyətinin yaranması üçün bütün təminatların mövcud olduğu göstərilir.

Heydər Əliyev Konstitusiyada təsbit olunmuş maddələri dərindən öyrənməyi tövsiyə edirdi. Çünki Ulu Öndərin nəzərində Konstitusiyaya xalq məxsusdur və hər bir insan ondan irəli gələn müddəaları bilməli və qanun çərçivəsində bəhrələnməlidir. Azərbaycan müstəqil bir dövlət olduğundan sonra hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğunu inkişaf etdirməyə başladı.

→ 7

USAID-in ləğvi ümumbəşəri maraqlara cavab verir

ABŞ-nin Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin proseslərə hər hansı formada köklü təsir etmək imkanı minimuma enib, xüsusən Azərbaycan vətəndaş cəmiyyəti institutlarında həyata keçirilən şəffaflaşma və sağlamlaşma fonunda təsisatın ölkəmizə təsiri mümkünsüzdür. USAID erasına son qoyulması onu göstərməkdədir ki, Tramp iqtidarı bu təxribatçı təşkilatın Vaşinqton maraqlarına cavab vermədiyi qənaətinə gəlir. Cənab Tramp da yaxşı anlayır ki, bu maraqları bölgənin zəif bəndi olan Ermənistanla əməkdaşlıq zəminində formalaşdırmaq mümkün deyil. Prezident İlham Əliyev də dəfələrlə bəyan edib ki, ABŞ-nin Azərbaycanla münasibətlərini Azərbaycan-Ermənistan prizmasından, yaxud ABŞ-Ermənistan prizmasından qiymətləndirilməsi, yaxud Bakı-Vaşinqton münasibətlərinin bu çərçivədə qurulması yolverilməzdir. Bu, əksinə, ABŞ-nin özünün mövqelərini zərbə altına alır.

→ 11

Ermənistanın absurd təklifləri sülh prosesini əngəlləyir

Ermənistan Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının yerləşdirilməsi məhz İrəvanın özünün təşəbbüsüdür. Bu missiya 2022-ci ilin payızında əvvəlcə 40 nəfərlə Ermənistanla gəlib. Daha sonra missiyanın tərkibi artırılaraq 200 nəfəri ötüb. Bu yaxınlarda isə missiyanın mandatını daha iki il müddətinə - 2027-ci ilin fevralına qədər uzatmaq barədə razılıq əldə edilib. Paşinyan Aİ-nin və Fransanın təlimatı ilə ölkəsində müşahidəçilər yerləşdirilməsinə qol qoymasaydı, Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesində belə bir mövzuda fikir ayrılığı da olmazdı. Ümumiyyətlə, iki ölkə sülh sazişi imzalayacağına, üçüncü qüvvələrin sərbəhdə nə işi var? Reallıq həmişə onu göstərir ki, Aİ-nin missiyasının Ermənistanadakı fəaliyyəti, Azərbaycan ərazilərini binokla müşahidə etməsi əlavə gərginlik yaratmaqdan başqa bir şey deyil.

→ 12

◆ Qvineya-Bisau Prezidentinin Azərbaycanca rəsmi səfəri

Azərbaycan və Qvineya-Bisau

Bakıda rəsmi qarşılama mərasimi olub

Azərbaycan Respublikasında rəsmi səfərdə olan Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalonun fevralın 27-də Bakıda rəsmi qarşılama mərasimi olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydanda Qvineya-Bisau Prezidentinin şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qvineya-Bisau Prezidenti Umaru Sisoku Embalonu qarşıladı. Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Qvineya-Bisau Prezidentinə raport verdi.

Qvineya-Bisau Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnləri səsləndirildi.

Fəxri qarovul dəstəsi hərbi marşın sədalari altında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Qvineya-Bisau Prezidenti Umaru Sisoku Embalonun qarşısından keçdi.

Dövlət başçıları rəsmi foto çəkildilər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qvineya-Bisau Prezidenti ilə təkbətək görüşü olub

Fevralın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalo ilə təkbətək görüşü olub.

Fevralın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sisoku Embalo mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti mətbuata bəyanatla çıxış etdi.

Azərbaycan və Qvineya-Bisau prezidentləri mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Hörmətli cənab Prezident, öziz qardaşım. Əziz qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Əziz qardaşım, xoş gəlmisiniz. Bir daha Sizə "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm. Sizin son səfəriniz yadımdadır, noyabr ayında COP29 konfransında iştirak etmək üçün ölkəmizdə oldunuz. Mən cənab Prezidenti Azərbaycana rəsmi səfərə dəvət etdim və şadam ki, o, mənim dəvətimi qəbul etdi. Beləliklə, bu gün cənab Prezident artıq ikinci dəfədir ki, ölkəmizdədir. Bu, bizim sıx qardaşlıq münasibətlərimizin aydın təzahürüdür. Bu onu göstərir ki, biz qardaş və dost kimi həqiqətən birgə işləyirik və bunu davam etdirəcəyik.

Bu səfər tarixi səfərdir. İlk dəfədir ki, Qvineya-Bisau Prezidenti rəsmi səfərə gəlib. Biz artıq ikitərəfli gündəliyə aid olan mühüm məsələləri müzakirə etdik və belə razılığa gəldik ki, tərəfdaşlığımızı bütün sahələrdə gücləndirək. Siyasi münasibətlər çox yaxşıdır. Bir daha qeyd etmək istəyirəm, bunun ən yaxşı təzahürü ondan ibarətdir ki, cənab Prezident ölkəmizə ikinci dəfədir səfər edir. Beynəlxalq təsisatlarda bir-birimizi hər zaman dəstəkləyirik, bunu belə də davam etdirəcəyik. BMT və digər beynəlxalq təsisatlarda, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında, Qoşulmama Hərəkatında bir-birimizi dəstəkləyirik.

Biz iqtisadi sahədə belə bir razılığa gəldik ki, konkret layihələr, investisiya imkan-

ları müəyyən edilsin. Əminəm ki, beləliklə, biz ümumi məxrəcə gəlib çıxacağıq. Çünki biz artıq bir çox ölkələrə sərmayələr yatırırıq. Əlbəttə, biz məmnun olardıq ki, konkret layihələr fürsətini nəzərdən keçirək. Biz həmçinin hesab edirik ki, bu, müdafiə və müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq etmək üçün fürsət yaradır. Cənab Prezident Azərbaycanın hərbi hissələrinin birində olacaq və ona, o cümlədən Azərbaycanın müdafiə sənayesi haqqında təqdimat ediləcək. Bu ola bilsin ki, bizim dostlarımız üçün maraqlı olsun.

Bir sözlə, gündəlik genişdir, ən vacibi isə odur ki, bizim sıx qardaşlıq münasibətlərimiz var, beynəlxalq təsisatlarda bir-birimizi dəstəkləyirik və biz konkret layihələri icra etmək istəyirik. Çünki siyasi münasibətlər bunun üçün bir platforma kimi xidmət edir.

Ümid edirəm ki, öziz qardaşım, Siz bir daha ölkəmizə gələcəksiniz. Həmçinin cənab Prezident məni öz ölkəsinə səfərə dəvət etdi. Məmnunluqla bunu edəcəyəm və biz öz möhsuldar dialoqumuzu davam etdirəcəyik. Bir daha xoş gəlmisiniz.

◆ ◆ ◆
Sonra Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti mətbuata bəyanatla çıxış etdi.

Prezident Umaru Sisoku Embalonun bəyanatı

- Çox sağ olun, öziz qardaşım Prezident Əliyev.

Bu gün burada - Bakıda olmaqdan və münasibətlərimizə yenidən nəzər salmaqdan məmnunam. Çünki xatirimdədir ki, hələ Sovet İttifaqı vaxtlarında bir çox texniki heyət üzvlərimiz burada təhsil almışdır. Sabah ilk heyətimiz buraya polis və hərbi məktəblərdə təlim üçün gələcək. Bu, bizim üçün çox vacibdir. Bu gün biz bu əlaqələri, əməkdaşlığı yeniləmək üçün buradayıq.

Əməkdaşlıq üçün sahə çoxdur - səhiyyə, təhsil, hərbi və təhlükəsizlik sahələri var. Əminəm ki, bu səfər Sizi görməklə bərabər, ölkələrimiz üçün də faydalı olacaq.

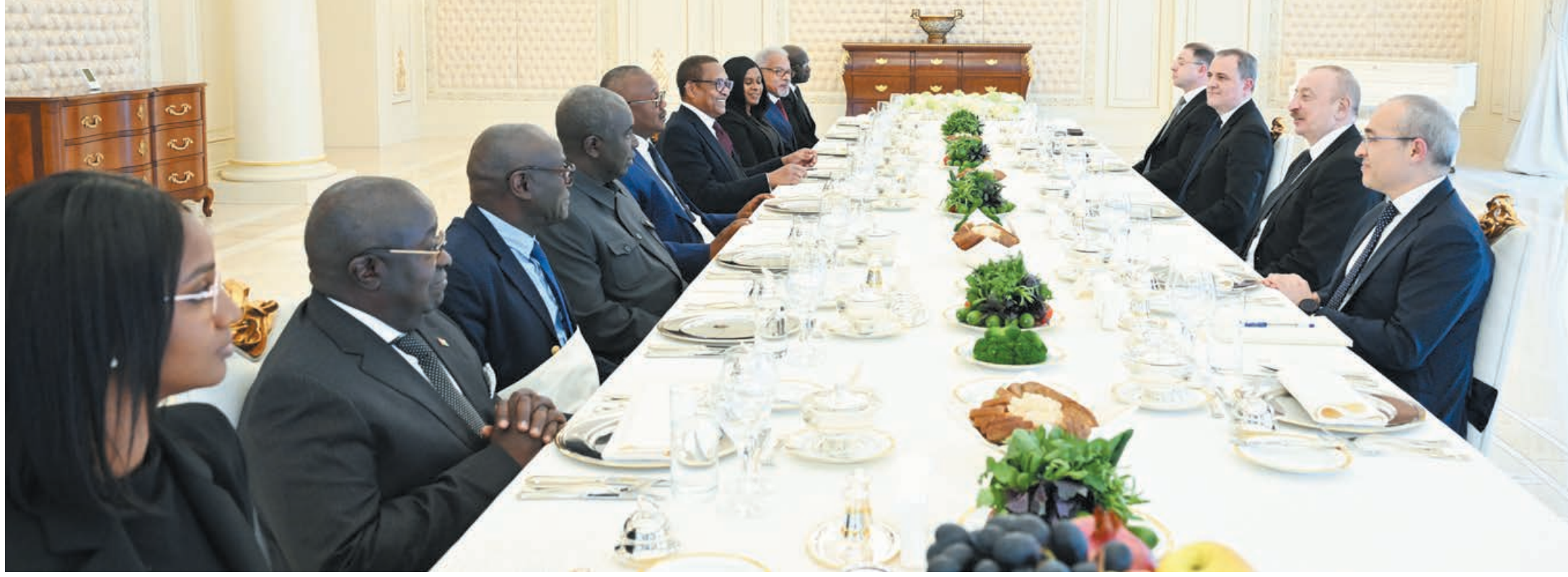
Cənab Prezident, Qvineya-Bisau və Azərbaycan iki dost ölkədir, bizim amallarıma ümidimdir. Bir sıra vacib məsələlər üzrə əminlik var. BMT və İOT çərçivəsində əməkdaşlıq edirik. Biz də, siz də həmin iki təşkilatın üzvüyük.

Təkbətək görüşdə biz beynəlxalq münasibətlərə aid çox məsələləri müzakirə etdik və bir-birimizi dəstəkləməklə bağlı razılığa gəldik. Düşünürəm ki, bu, daha vacibdir. Birgə işləmək üçün hədəfləri müəyyən edə bilərik. Əl-ələ verib ölkələrimizi daha yaxın etmək üçün işləyə bilərik. Sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

◆ Qvineya-Bisau Prezidentinin Azərbaycanca rəsmi səfəri

tərəfdaşlığı bütün sahələrdə güclənəcək

Azərbaycan Prezidentinin Qvineya-Bisau Prezidenti ilə lanç əsnasında geniş tərkibdə görüşü olub

Fevralın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sissoku Embalo ilə lanç əsnasında geniş tərkibdə görüşü olub.

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda qarşılanma

Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sissoku Embalo fevralın 27-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Qvineya-Bisau Prezidentini hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyev və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Qvineya-Bisau Prezidenti Bakıda Zəfər parkını ziyarət edib

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sissoku Embalo fevralın 27-də Bakıda Zəfər parkını ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, burada ali qonağın şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Qvineya-Bisau Prezidenti parkdakı Zəfər abidəsinin önünə əkilmişdir.

Sonra ali qonağa Azərbaycan xalqının Vətən müharibəsində göstərdiyi misilsiz qəhrmanlığın və qazandığı möhtəşəm tarixi Zəfərin

yaddaşlarda yaşadılması, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə yaradılmış Zəfər parkı barədə ətraflı məlumat verildi. Bildirildi ki, ərazisi 10 hektara yaxın olan parkın girişində 44 günlük Vətən müharibəsinin rəmzi kimi hündürlüyü 44 metr, eni 22 metr, sütunlarının sayı 44 olan Zəfər tağı inşa edildi.

Xatırladaq ki, parkın açılışı 2024-cü il noyabrın 8-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə olub.

Qvineya-Bisau Prezidenti Fəxri xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsini anıb

Ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sissoku Embalo fevralın 27-də Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı önünə əkilmişdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zorifo xanım Əliyevanın da xatirəsi anılıb, məzarı üzünə tər çiçəklər düzülüb. Həmçinin tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin xatirələri yad edilib, məzarları üstünə gül dəstələri qoyulub.

Qvineya-Bisau Prezidenti komando hərbi hissəsində olub

Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sissoku Embalo fevralın 27-də Azərbaycanın müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və müdafiə sənayesi naziri Vüqar Mustafayevlə birlikdə Azərbaycan Ordusunun komando hərbi hissələrindən birini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə hərbi hissədə fəxri qarovul dəstəsinin müşayiəti ilə tənənlə qarşılanma mərasimi olub.

Sonra hərbi hissənin idman zalında Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin təqdim etdiyi yeni simulyasiya vasitəsinə baxış keçirilib və hərbi qulluqların idman hazırlığı izlənilib.

Qonaqlar hərbi hissənin ərazisindəki qapalı atış şəhərciyi, əsgər yataqxanası, silah otağı, əşya anbarı, ideoloji iş və digər inzibati otaqlara, həmçinin yeməxanaya gələrək burada yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Həmçinin hərbi qulluqların dağ komando qüvvəsində və kəşfiyyat cığırında fəaliyyətləri izlənilib.

Hərbi hissədə Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin, həmçinin "RTX" və "Improtex" şirkətlərinin istehsal etdiyi pilotsuz uçuş aparatı (PUA), silah, avtomobil və xüsusi texnika, eləcə də digər döyüş vasitələrindən ibarət sərgi nümayiş olub.

Daha sonra nümayəndə heyətinə Azərbaycan Ordusunun istifadəsində olan silah-sursat, təchizat və döyüş texnikası təqdim edilib. Qvineya-Bisau nümayəndə heyətinə onların taktiki-texniki xüsusiyyətləri, düzgün istifadə qaydaları ilə bağlı geniş məlumat verilib.

Sonda qarşılıqlı hədiyyələr təqdim olunub və xatirə şəkilləri çəkdirilib.

Qvineya-Bisau Prezidenti "ASAN xidmət"də olub

Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaru Sissoku Embalonun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycana rəsmi səfər çərçivəsində "ASAN xidmət" mərkəzinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyev qonağa Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü əsasında yaradılmış "ASAN xidmət" mərkəzləri və sosial innovasiyalar istiqamətində həyata keçirilən layihələr barədə ətraflı məlumat verib. "ASAN xidmət" modelinin müxtəlif ölkələrdə uğurla tətbiq olunduğu vurğulanıb.

Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti "ASAN xidmət"i çox əhəmiyyətli layihə kimi qiymətləndirib. O, ölkəsində belə bir konsepsiyanın mövcud olmadığını və səfərdən dərhal sonra eyni layihənin ölkəsində də tətbiqi ilə bağlı addımların atılacağına diqqətə çatdırıb.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə Qvineya-Bisau Respublikası Prezidentinin Ofisi arasında dövlət xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanıb.

Memorandum "ASAN xidmət" təcrübəsinin Qvineya-Bisau Respublikasında tətbiqini, eləcə də Dövlət Agentliyinin ekspertləri tərəfindən dövlət xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində qabaqcıl təcrübənin qarşı tərəflə paylaşılmasını nəzərdə tutur.

Görüş çərçivəsində nümayəndə heyəti "INNOLAND" İnkubasiya və Akselerasiya Mərkəzinin, Səyyar ASAN xidmətin və "ABAD" publik hüquqi şəxsin fəaliyyəti ilə də tanış olub.

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında"

Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi və bəzi fərmanlarının ləğvi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 10 avqust tarixli 383 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (III kitab), maddə 606 (Cild I); 2024, № 4, maddə 393, № 5 (I kitab), maddə 529; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 15 yanvar tarixli 283 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin II Dövlət Proqramı"nın 2.2.23-cü yarımbəndində "Əmtəə, iş və xidmət bazarında inhisarçı olan" sözləri "Müvafiq bazarda hökmran mövqə tutan" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 23 dekabr tarixli 432 nömrəli Fərmanı

(Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 12, maddə 844 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət müəssisəsinin özəlləşdirmə komissiyasının fəaliyyəti haqqında Əsasnamə"nin 2.3-cü bəndinin ikinci abzasının ikinci cümləsində "inhisarçı təsərrüfat subyektinə aid olduqda" sözləri "müvafiq bazarda hökmran mövqə tutduqda" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 26 dekabr tarixli 341 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 12, maddə 1110 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası haqqında Əsasnamə"nin 2.1.7-ci yarımbəndində "inhisarçı subyektlərin məhsullarının (iş və xidmətlərinin)" sözləri "məhsulların (iş və xidmətlərinin)" sözləri ilə əvəz edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 15 dekabr tarixli 1905 nömrəli Fərmanı (Azər-

baycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1415 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin klasterləri haqqında Nümunəvi Əsasnamə"yə 5 nömrəli əlavə - "KOB klasterinin fəaliyyətində iştirak haqqında müqavilənin nümunəvi forması"nın 1.5-ci bəndində "antiinhisar" sözü "rəqabət" sözü ilə əvəz edilsin.

5. "Inhisarçı müəssisələrin və birliklərin məhsullarının (xidmətlərinin) qiymətlərinin (tariflərinin) dövlət tərəfindən tənzimlənməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1992-ci il 24 dekabr tarixli 377 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1992, № 24, maddə 1083; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu (Cild I) ləğv edilsin.

6. "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişikliklər və əlavələr edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbii qüvvəyə girməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 2 dekabr

tarixli 647 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 6, maddə 503 (Cild I) ləğv edilsin.

7. "Təbii inhisarlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbii qüvvəyə girməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 2 mart tarixli 446 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 3, maddə 154 (Cild I) ləğv edilsin.

8. "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 3 aprel tarixli 1250-IVQD nömrəli Qanununun təbii qüvvəyə girməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 29 aprel tarixli 504 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 383 (Cild I) ləğv edilsin.

9. "Haqsız rəqabət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edil-

məsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 3 aprel tarixli 1251-IVQD nömrəli Qanununun təbii qüvvəyə girməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 29 aprel tarixli 505 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 384 (Cild I) ləğv edilsin.

10. "Təbii inhisarlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 3 aprel tarixli 1252-IVQD nömrəli Qanununun təbii qüvvəyə girməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 29 aprel tarixli 506 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 385 (Cild I) ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 fevral 2025-ci il

Mübahisələrin həlli, məhkəmə sistemi sahəsində görülmüş işlər və qarşıda duran hədəflər müzakirə edilib

Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiya ölkədə biznes mühitinin olverişliliyini artırılması və beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində işlərini davam etdirir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu məqsədlə komissiyanın Ədliyyə Nazirliyinin rəhbərlik etdiyi "Mübahisələrin həlli, məhkəmə sistemi və hüququn aliliyi" işçi qrupunun növbəti iclası keçirilib.

İclasda komissiyanın Katibliyi, Ədliyyə Nazirliyinin, Ali Məhkəmənin, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin əməkdaşları, İqtisadiyyat Nazirliyinin, Dövlət Gömrük Komitəsinin, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin, Mediasiya Şurasının nümayəndələri və işçi qrupun digər üzvləri iştirak ediblər.

İclasda işçi qrupun mübahisələrin həlli və məhkəmə sistemi sahəsində 2024-cü ildə görülmüş işlərinin yekunu dinlənilib və 2025-ci il üzrə əsas hədəflərini əks etdirən Yol xəritəsinin layihəsi müzakirə edilib. Bildirilib ki, yeni layihədə nəzərdə tutulmuş tapşırıqlar icra sənədi üzrə icraatın effektivliyini artırılmasına, prosesual müddətlərin tənzimlənməsinə, statistikanın ölçəntənliyinin təmin edilməsinə və mübahisələrin həllinin alternativ üsullarının tətbiq edilməsinə xidmət edəcək.

Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin sektor müdiri, komissiyanın Katibliyinin rəhbəri Vüsal Şıxəliyev işçi qrupun ötən ildə müvafiq sahədə əhəmiyyətli işlər gördüyünü, həmin fəaliyyətin beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinə mühüm töhfə verəcəyini bildirib.

Ədliyyə nazirinin müavini, işçi qrupun rəhbəri Toğrul Hüseynov işçi qrupun ötən ildəki fəaliyyəti ilə bağlı məlumat verərək elektron məhkəmə sisteminin inkişafı, məhkəmələrin və digər orqanların qərarlarının operativ icrası və səmərəliliyinin artırılması, mediasiya prosesinin inkişafı və onun rəqəmsallaşdırılması, icra və məhkə-

mə statistikasına əsaslanan vahid

hüquqi bazanın mövcudluğunu diqqətə çatdırıb: "Bu proseslərin reallaşdırılması məqsədilə praktiki addımlar atılır və bu istiqamətdə Bakı Arbitraj Mərkəzi yaradılaraq qeydiyyatdan keçib. Bakı Arbitraj Mərkəzinin yaradılması ölkəmizdə arbitrajın inkişafı üçün əhəmiyyətli vacib element olacaqdır."

İclasda eyni zamanda Dünya Bankı tərəfindən "Mübahisələrin həlli" indikatoru ilə bağlı ölkəmizə ünvanlanmış anket sorğusunun cavablandırılması və bu sahədə ilkin diagnostika nəticələrinin təqdimatı aparılıb. Tədbir iclas iştirakçılarının çıxışları və işçi qrupun fə-

aliyyəti ilə bağlı müzakirələrlə davam etdirilib.

Qeyd edək ki, Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiyasının "Mübahisələrin həlli, məhkəmə sistemi və hüququn aliliyi" işçi qrupuna rəhbərliyi Ədliyyə Nazirliyi həyata keçirir.

Azərbaycan və Somali neft-qaz sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalayıb

Energetika naziri Pərviz Şahbazov ilə Somalinin neft və mineral ehtiyatlar naziri Dahir Şire Mohamed arasında görüş olub.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Somalinin Prezidenti Həsən Şeyx Mahmudun və yaxınlarda Azərbaycan səfəri və bu zaman imzalanmış sənədlərin iki ölkə arasında səmərəli əməkdaşlıq münasibətlərinin qurulmasına və ikitərəfli əlaqələrin bir çox sahələrdə inkişafına tökan verən rəyləndirilib.

"Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Somali Federativ Respublikasının Energetika və Su Ehtiyatları Nazirliyi arasında "yaşıl enerji" sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nun imzalanmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Nazir Pərviz Şahbazov Azərbaycanın neft-qaz, bərpəolunan enerji sahələrində həyata keçirdiyi layihələr, xüsusilə enerji resurslarının dünya bazarlarına şaxələndirilməsi marşrutları nəqli üzrə təcrübəsi, həmçinin enerji sektorunda aparılan islahatlar barədə məlumat verib. Bu səfərin nəticələrinin ikitərəfli əlaqələrin enerji sahəsində inkişafına əlavə bir dəstək verəcəyini deyən nazir ölkələrimizin zəngin təcrübə və potensialı əsasında gələ-

cəkə faydalı əməkdaşlığın qurulacağına inanımı ifadə edib. Somalili nazir Dahir Şire Mohamed isə ölkəsinin Azərbaycanın enerji sahəsində liderliyini yüksək qiymətləndirərək deyib ki, Azərbaycanla səfərlər ölkələri üçün tarixi əhəmiyyət daşıyır, çünki inkişaf üçün yeni qapı açılır.

Görüş zamanı Somalidən olan tələbələr Azərbaycanın neft sahəsində ixtisaslaşmış ali məktəblərdə təhsili ilə bağlı da fikir mübadiləsi aparılıb.

Yekunda "Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Somali Federativ Respublikasının Neft və Mineral Ehtiyatları Nazirliyi arasında neft və qaz sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" imzalanıb. Memorandum neft və qaz sahələrində əməkdaşlığı inkişaf etdirmək məqsədilə təcrübə mübadiləsinə, hər iki ölkədə keçiriləcək müvafiq tədbirlərə iştirakı, eləcə də birgə seminarlar, forumların keçirilməsinə nəzərdə tutulur.

Zəngilan rayonunda Ekoloji məsələlər üzrə işçi qrupunun iclası keçirilib

Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilməsi qaydada həll edilməsi üçün yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının nəzdində fəaliyyət göstərən İdarələrarası Mərkəzin Ekoloji məsələlər üzrə işçi qrupunun növbəti iclası keçirilib.

İclasda işçi qrupda təmsil olunan müvafiq dövlət qurumlarının nümayəndələri, Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan, Ağdərə, Xocalı, Laçın, Kəlbəcər, Şuşa, Ağdam, Füzuli, Xocavənd rayonlarında və Xankəndi şəhərində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Nümayəndəliklərinin, eləcə də Bərpə, Tikinti və İdarəetmə Xidmətlərinin nümayəndələri iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclasda işçi qrup üzvləri və dəvət olunan digər qurumların nümayəndələri tərəfindən Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında infrastruktur layihələri həyata keçirilmək üçün yaşlılıqların götürülməsi zamanı ekoloji tələblərin icra vəziyyəti, xüsusi

mühafizə olunan təbii ərazilərinin fəaliyyətinin bərpası və yeni yaradılan milli parklar haqqında, meşə fondu sahələrinin uzaqdan zondlama üsulu ilə inventarlaşdırılması, yer təkindən istifadə sahəsində görülən işlər, filiz, qeyri-filiz, şirin və termal mineral su yataqlarının, kəhrizlərin mövcud vəziyyəti və onlardan istifadə perspektivləri, Cəbrayıl rayonunda mövcud köhriz sistemlərinin bərpası istiqamətində, bu ərazilərdə ekoloji pozuntuların qarşısının alınması, təhlükəsiz bərk tullantıların idarə olunması ilə bağlı görülmüş işlər, bu ərazilər üzrə xarici su təchizatı, kanalizasiya və yağış suları sisteminin tikintisi layihəsi çərçivəsində icra

olunmuş tikinti-quraşdırma işləri haqqında iclas iştirakçılarına məlumat verilib. İclasda iştirak edən digər qurumların nümayəndələri tərəfindən infrastruktur layihələri həyata keçirilərkən ekoloji icazələrlə bağlı qaldırılan məsələlər və müvafiq qurumlar arasında kommunikasiyanın gücləndirilməsi, fəaliyyətin əlaqələndirilməsi məqsədilə Əlaqələndirmə Qərargahı tərəfindən verilmiş tapşırıqların icrası ilə bağlı məsələlər müzakirə edilib.

İclasdan sonra iştirakçılar Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında təhlükəsiz bərk tullantıların idarə olunması ilə bağlı yeni alınmış texnikalarla tanış olublar.

Azərbaycan-ABŞ arasında dini məsələlər üzrə əməkdaşlıq əlaqələrinə dair fikir mübadiləsi aparılıb

Fevralın 27-də Azərbaycan Respublikası xarici işlər nazirinin müavini Elnur Məmmədov ölkəmizdə səfərdə olan Amerika Birləşmiş Ştatlarının Beynəlxalq Dini Azadlıq Komissiyasının (BDAK) nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Nazirliyin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, komissiyanın sədri Stefan Şnekin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş zamanı Azərbaycan-ABŞ ikitərəfli münasibətlərində humanitar sahənin komponenti kimi dini məsələlər üzrə iki ölkə arasında əməkdaşlıq əlaqələrinə, o cümlədən dövrümüzdə qarşılıqlı hörmət əsasında və dinc - yanaşı yaşamaq praktikasının inkişaf etdirilməsində multikulturalizm və dini dö-

zümnlülük kimi dəyərlərin əhəmiyyətinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

BDAK-nin sədri müvəkkil S.Şnek səfərinin bir il ərzində Azərbaycanda dini məsələlərin tənzimlənməsində əldə olunmuş təcrübə ilə bilavasitə tanış olmaq üçün həyata keçirildiyini bildirib. O bu məqsədlə səfər çərçivəsində Azərbaycanda bir sıra aidiyyəti dövlət qurumlarının nümayəndələri və müxtəlif dini icmaların təmsilçiləri ilə görüşlərin nəzərdə tutulduğunu qeyd edib.

Nazir müavini E.Məmmədov Azərbaycanda tarixən mövcud olan köklü və nümunəvi multikulturalizm və dini dözümlülük ənənələrinin bu gün beynəlxalq miqyasda ən ali səviyyələrdə təqdir olunduğunu bildirərək, ölkəmizin bu

istiqamətdə hər zaman qarşılıqlı təcrübə mübadiləsində maraqlı olduğunu vurğulayıb. Azərbaycanın tarixi inkişaf xüsusiyyətlərinin, habelə coğrafi mövqeyinin və zəngin demografik tərkibinin ölkəmizdəki milli, etnik və dini müstəvilərdə dözümlülük mədəniyyətinin formalaşmasında mühüm rol oynadığını nəzərə çatdırıb. Bu xüsusda nazir müavini BDAK tərəfindən

dərc olunan illik hesabatlarda Azərbaycanı yaşayan müxtəlif dini etiqad daşıyıcıları arasında mövcud olan harmoniya və dinc birgə yaşayış təcrübəsinin obyektiv yanaşma və narrativlərlə əks olunmasının əhəmiyyətini qeyd edib. Eləcə də Azərbaycanda bu nümunəvi mühitin müntəzəm məzmununda inkişafı üçün davam etdirilən məqsədyönlü dövlət dəstəyi siyasətinin va-

liyotunu davam etdirilib. Qeyd edək ki, Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiyasının "Mübahisələrin həlli, məhkəmə sistemi və hüququn aliliyi" işçi qrupuna rəhbərliyi Ədliyyə Nazirliyi həyata keçirir.

Görüşdə habelə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva Bəhreynin RAK İncəsənət Fondunda olublar

Bəhreyn Krallığına səfər çərçivəsində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva bu ölkənin RAK İncəsənət Fondunu ziyarət ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ziyarət zamanı burada təqdim edilən dünyəşöhrətli rəsamların əsərlərindən ibarət ekspozisiya ilə də tanışlıq olub.

RAK İncəsənət Fondu müxtəlif sənət sərgilərindən əldə olunan, ayrı-ayrı nəsil və incəsənət məktəblərini təmsil edən bəhreynli rəsamların əsərlərini ən seçmə nümunələrini təqdim edir. Qeyri-kommersiya təşkilatı olan RAK rəsamların dünya miqyasındakı rolunu gücləndirir və müxtəlif sərgilər, tədbirlər, əməkdaşlıq təşəbbüsləri vasitəsilə beynəlxalq tərəfdaşlıqlara töhfə verir. Fondun fəaliyyətinin məqsədi incəsənət təmsilçilərini bir araya gətirmək, ictimaiyyəti maarifləndirmək, tənqidi mü-

hakimə yürütmək və sosial dialoq üçün platforma təmin etməkdir.

RAK İncəsənət Fondunun rəsamlarının əsərləri Azərbaycan izləyicilərinə ötən il Bakıda açılan sərgidə təqdim edilmişdi. Həmçinin Heydər Əliyev Mərkəzində RAK İncəsənət Fondunun təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva bu ölkənin RAK İncəsənət Fondunu ziyarət ediblər.

Qeyd edək ki, Azərbaycanla Bəhreyn arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən incəsənət sahəsində səmərəli əməkdaşlıq qurulub. Ümumbəşəri sənət dili sayılan incəsənət xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşma və dostluq əlaqələrinin qurulmasına mühüm töhfədir. Mədəni sahədə əlaqələr ölkələrimiz arasında gələcək tərəfdaşlıq imkanlarının daha da genişlənməsinə zəmin yaradır.

Ətraf mühitin mühafizəsinə həsr olunan MAMA "Ana təbiət" beynəlxalq incəsənət layihəsi Bəhreynədə təqdim edilib

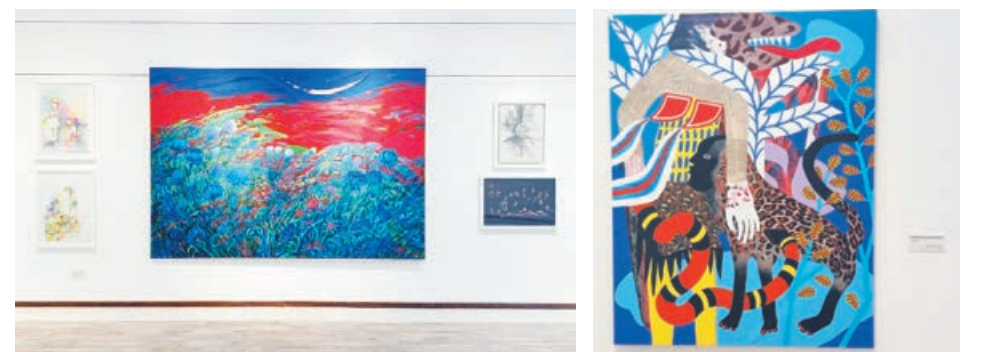
Bəhreynin məşhur İncəsənət Mərkəzində MAMA "Ana təbiət" beynəlxalq incəsənət sərəsinin təqdimatı olub. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) zamanı Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzində uğurlu debütünü edən MAMA "Ana təbiət" sərəsi Bəhreynədəki təqdimatla iqlim dəyişiklikləri üzrə həyatı mesajı dünyaya yaymaq üçün səyahətə başlamışdır.

Heydər Əliyev Mərkəzi, IDEA İctimai Birliyi, Bəhreynin RAK İncəsənət Fondu və Bəhreyn Mədəniyyət və Qədim Əsərlər İdarəsinin birgə təşkil etdiyi sərəsi ətraf mühitin qorunmasının vacibliyinə incəsənət vasitəsilə bir çağırışdır.

RAK İncəsənət Fondunun təsisçisi, rəssam Rəşid Al Xəlifə sərəsinin Bəhreynədə keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayaraq bildirib ki, MAMA "Ana təbiət" sərəsinin təqdimatı mədəni mübadilənin təşviqi istiqamətindəki davamlı səyləri gücləndirir. "MAMA beynəlxalq sərəsinə evsahibliyi etməklə yerli incəsənət mühitimizi daha da zənginləşdirir və ətraf mühitin qorunması kimi mühüm məsələlərdə global dialoqə təşviq edirik", - deyərək Rəşid Al Xəlifə bildirib.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva planetimizdə iqlim dəyişikliyi nəticəsində meydana gələn

problemlərdən bəhs edib, MAMA "Ana təbiət" incəsənət layihəsi vasitəsilə mövcud problemlərin həllinə kreativ üslubda yanaşıldığını diqqətə çatdırıb. Leyla Əliyeva bildirib ki, global istiləşmə dövründə dayanıqlıq çağırışı heç vaxt bu qədər zəruri olmamışdı. O, gələcək nəsillər naminə planetimizi qorumaq istiqamətində səylərin birləşdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Sərgidə Rəşid Al Xəlifə, Leyla Əliyeva ilə yanaşı, 29 ölkədən 55 rəsamların əsərləri nümayiş etdirilib. MAMA "Ana təbiət" beynəlxalq incəsənət sərəsi Bəhreyn İncəsənət Mərkəzində martın 25-dək davam edəcək. Bu müddətdə ziyarətçilər hazırda üzlaşdığımız ətraf mühit problemləri ilə bağlı müxtəlif və vacib hekayələri özündə əks etdirən rəsamlıq, heykəltaraşlıq, instal-yasiya və multimedia nümunələri ilə tanış ola biləcəklər.

Bəhreyn Krallığının Vəliəhdi və Baş naziri Leyla Əliyevanı qəbul edib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın Bəhreynə səfəri çərçivəsində Bəhreyn Krallığının Vəliəhdi və Baş naziri Salman bin Hamad Al Xəlifə ilə görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüş zamanı iki dövlət və xalq arasında yüksək səviyyəli münasibətlərin mövcudluğu xüsusi vurğulanıb. İkitərəfli əməkdaşlığın bundan sonra da müxtəlif sahələrdə genişləndirilməsinin əhəmiyyəti qeyd olunub.

Bəhreyn Krallığının Vəliəhdi Azərbaycanın hər zaman global problemlərin həllinə dəstək olduğunu, bu çərçivədə ölkəmizin COP29 beynəlxalq tədbirinə də yüksək səviyyədə evsahibliyi etdiyini xatırladı. Ətraf mühitin qorunması sahəsində təşəbbüslərin davamı olaraq, MAMA "Ana

təbiət" sərəsinin Bəhreynədə təşkilinə görə təşəkkürünü çatdırıb. Həmçinin Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin rəhbəri

Leyla Əliyevanın ətraf mühitin qorunması istiqamətində Azərbaycanda və digər ölkələrdəki təşəbbüsləri yüksək qiymətləndirilib.

Görüş zamanı Azərbaycan və Bəhreyn arasında gələcək əməkdaşlıq layihələri sırasında beynəlxalq Ekspo sərəgiləri, o cümlədən Yaponiyada aprel ayından başlayacaq "Ekspo 2025" çərçivəsində birgə fəaliyyət üzrə də fikir mübadiləsi aparılıb.

Həmçinin Azərbaycan və Bəhreynin "Formula-1" kimi nüfuzlu yarışa uğurla evsahibliyi etməsi vurğulanıb. Ölkəmizdə avtomobil idmanı üzrə yarışların keçirilməsinə önəm verildiyi və bu çərçivədə də gələcək əməkdaşlıq müzakirə olunub.

Leyla Əliyeva Bəhreynin neft və ətraf mühit naziri ilə görüşüb

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva Bəhreyn Krallığına səfəri çərçivəsində bu ölkənin neft və ətraf mühit naziri Mubarak Bin Dinah ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq və birgə layihələrin həyata keçirilməsi məsələləri müzakirə olundu.

Azərbaycanın 2024-cü ilin noyabr ayında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29 kimi nüfuzlu beynəlxalq tədbirə uğurla evsahibliyi etdiyi xüsusi vurğulanıb. Bəhreynli nazir COP29 çərçivəsində Azərbaycana səfərini xatırladaraq, ölkəmizin ətraf mühitin mühafizəsi, ekoloji və iqlim vəziyyətinin inkişafına töhfə verməyə hər zaman hazır olduğunu qeyd edib.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai

Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva müasir dövrdə ətraf mühitin qorunmasına yönəlik birgə təşəbbüslərin planımızın və insanların gələcəyi üçün önəmli olduğunu bildirdi. Danışqlar zamanı su ehtiyatlarından səmərəli, qənaətlə istifadə olunması və su itkisinin qarşısının alınması sahəsində tədbirlər, çirkab suların təmizlənməsi və irriqasiyaya yönləndirilməsi istiqamətində də fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Azərbaycanın dinamik inkişaf edən beynəlxalq əlaqələri - Afrika ölkələri ilə əməkdaşlıq yeni müstəvidə

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra beynəlxalq birləşmənin bütün üzvləri, o cümlədən Afrika ölkələri ilə həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əsasda əlaqələr qurmaq istiqamətində mühüm addımlar atıb. Təsədüfi deyil ki, 1992-2012-ci illərdə Azərbaycan qitənin əksər dövlətləri ilə diplomatik münasibətlər qurmağa nail olub.

AZƏRTAC Azərbaycanın Afrika ölkələri ilə əlaqələrinin inkişaf dinamikasına qısa nəzər salır.

İkitərəfli siyasi münasibətlər

Afrika ölkələri ilə Azərbaycan arasında müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlıq imkanları mövcud potensialdan daha genişdir. Ölkəmizin global və regional miqyasda artan nüfuzu, iqtisadi potensialı və gücü, eləcə də Prezident İlham Əliyevin nüfuzlu Lider kimi yürütdüyü uğurlu siyasət Afrika ölkələrinin Azərbaycanla əməkdaşlığa marağını getdikcə daha çox artırır. Bir sıra Afrika ölkələrinin dövlət başçıları Azərbaycana səfər etmək, ikitərəfli münasibətləri daha da gücləndirmək niyyətlərini ifadə edib, ölkəmizi qitəyə investisiya qoymağa çağırıblar. Bu amillər nəzərə alsaq, qitə ölkələri ilə prioritet sahələrdə əməkdaşlığın davam etdirilməsi bütün tərəflər üçün faydalıdır.

Azərbaycan ilə Afrika dövlətləri arasında əlaqələrin dinamik inkişafı isə ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövrünə təsadüf edib. Belə ki, 2019-cu ilin oktyabrında Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçıları 18-ci Zirvə görüşünə uğurla ev sahibliyi etməsi təbii təmsil olunan Afrika qitəsi ölkələri ilə ikitərəfli münasibətlərdə yeni səhifə açdı. Həmin Zirvə görüşü, eyni zamanda qitənin bir çox ölkələri ilə ali səviyyədə təmasların və görüşlərin keçirilməsi üçün əlverişli şərait yaratdı.

Bundan sonra - ötən ilin noyabrında Bakının ev sahibliyi etdiyi COP29-da ali səviyyədə təmsil olunan Afrika ölkələrinin dövlət başçıları ilə keçirilmiş görüşlər, həmçinin son illər ərzində Misir, Əlcəzair, Konqo və Somali kimi ölkələr ilə ali səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin həyata keçirilməsi və Keniya ilə əlaqələrin genişləndirilməsi Azərbaycanın Afrika siyasətinin inkişaf perspektivlərini "yol xəritəsi"ni, hərtərəfli əməkdaşlıq üçün potensial istiqamətlər müəyyənləşdirdi.

Ötən il aprelin 4-5-də Konqo Prezidenti Deni Sassu-Nqesso, bu il fevralın 11-14-də Somali Prezidenti Hasan Şeyx Mahmud Azərbaycana rəsmi səfərləri zamanı həmin ölkələrlə arasında qarşılıqlı əlaqələrin

daha da gücləndirilməsi niyyəti ifadə olundu, müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair hüquqi-normativ sənədlər imzalandı.

Hazırda Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi və uzunmüddətli strateji məqsədlərə istiqamətlənmiş müdrik siyasəti nəticəsində Afrika qitəsi ölkələri ilə münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi, müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi prosesi davam edir, bu əlaqələrdə ölkəmizin milli mənafeyinə uyğun yeni hədəflər müəyyənləşdirilib.

İqtisadi və humanitar əlaqələr

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanla Afrika qitəsi ölkələri arasında iqtisadiyyat, neft-qaz, mədəniyyət, müdafiə sənayesi, miniatürizmə, təhsil sahələrində, eləcə də humanitar yardımların həyata keçirilməsi və "ASAN xidmət" modelinin Afrika ölkələrində tətbiqi istiqamətlərində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi üçün böyük potensial mövcuddur. Xatırlatmaq yerinə düşər ki, hazırda Azərbaycanın qitədə ən geniş iqtisadi əlaqələrə malik olduğu ölkələr Tunis, Cənubi Afrika Respublikası, Misir, Mərakeş, Liviya və Keniyadır. Son vaxtlar Konqo ilə

enerji sahəsində əməkdaşlıq üçün addımlar atılıb. Belə ki, SOCAR ilə Konqo Milli Neft Şirkəti arasında "Congolaise de Raffinage" neft emalı zavodunun təkmilləşdirilməsi və genişləndirilməsinə dair sənəd imzalanıb. Həmçinin Misir şirkətləri ilə əməkdaşlıq istiqamətində işlər görülür.

Neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq əsasən xam neftin, neft və neft/qaz kimya məhsullarının, mayeləşdirilmiş təbii qazın (LNG) alqı-satqısı üzərində qurulub. SOCAR-ın Afrika regionu üzrə əməkdaşlıqda maraqlı olduğu ölkələr, ilk növbədə, Konqo Respublikası, Keniya, Ekvatorial Qvineya, həmçinin Misir, Əlcəzair, Nigeriya, Mərakeş, Liviya, Tunis, Seneqal və CAR-dır. Afrika qitəsində yerləşən bir çox ölkələr təbii minerallar ilə çox zəngindir. Mədəniyyət sahəsində də əməkdaşlıq imkanlarının artırılması məqsədilə Konqo, Syerra-Leone, Keniya, Niger, Burkina Faso və Mali kimi ölkələrinin müvafiq qurumları ilə görüşlər keçirilib və müzakirələr aparılıb.

Azərbaycan Afrika ölkələrinə hərbi təyinatlı məhsulların ixracında da maraqlıdır. Somali Prezidentinin ölkəmizə səfəri zamanı müdafiə və müdafiə sənayesi sahələrində əməkdaşlıq haqqında sənəd imzalanıb. Eyni zamanda Somali Pre-

zidenti Azərbaycanın müdafiə sənayesi məhsulları ilə tanış olub.

Ölkəmizin Afrika dövlətləri ilə əməkdaşlığında əsas istiqamətlərdən biri "ASAN xidmət" modelinə dair təcrübə mübadiləsidir. Bu modelin tətbiqinə Afrika qitəsi ölkələri böyük maraq göstərdiklərini ifadə ediblər. "ASAN xidmət" təcrübəsinin ixracı istiqamətində Mərakeş, Uqanda və Efiopiya kimi ölkələrin müvafiq sahələr üzrə fəaliyyət göstərən qurumları ilə Anlaşma Memorandumları imzalanıb. Uqanda haqqında "ASAN xidmət" modeli əsasında 6 Dövlət Xidmətləri mərkəzi fəaliyyət göstərir. Somali Prezidentinin Azərbaycana səfəri zamanı imzalanmış sənədlərdən biri də bu sahədə əməkdaşlığa dair olub. Onun Bakıda "ASAN xidmət" mərkəzi ilə tanış olması da təsadüfi deyil. "ASAN xidmət" təcrübəsinin ixracı istiqamətində, eyni zamanda Esvatini, Konqo, Tanzaniya, Qambiya və Zimbabve ilə fəal danışıqlar davam etdirilir.

Azərbaycan qitə ölkələri ilə miniatürizmə sahəsində də əməkdaşlıqda maraqlıdır və bu istiqamətdə müzakirələr aparır. Afrika qitəsində bir sıra ölkələr minə və müharibənin digər partlayıcı qalıqları problemi ilə üzləşib. Qitənin 20-yə yaxın ölkəsi, o cümlədən Anqola, Çad, Konqo Demokratik Respubli-

kası, Eritreya, Efiopiya, Mali, Mavritaniya, Niger, Nigeriya, Seneqal, Somali, Cənubi Sudan və Zimbabve bu problemlə üzləşib. Ölkəmizdə minə təhlükəsinə qarşı mübarizə sahəsində hor il təşkil edilən beynəlxalq konfranslarda Somali, Anqola, Nigeriya, Sudan və Konqonun miniatürizmə qurumlarının nümayəndələri fəal iştirak edirlər.

Təhsil sahəsində əməkdaşlıq da əsas istiqamətlərdən biridir. 2023/2024-cü tədris ilində Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrində Afrikanın 35 ölkəsindən 365 nəfər təhsil alıb. Azərbaycan Prezidentinin 2023-cü il 8 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsis edilmiş "Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Təhsil Qrantı" proqramı çərçivəsində İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına və Qoşulmama Hərəkatına üzv olan Afrika qitəsi ölkələrinin vətəndaşları üçün ölkəmizin ali təhsil müəssisələrində dövlət hesabına təhsil almaq imkanı yaradılıb. Bu ilin fevralında Somali Prezidentinin ölkəmizə səfəri zamanı, həmçinin təhsil sahəsində əməkdaşlığa dair sənəd imzalanıb.

Azərbaycan eyni zamanda Fransanın hələ də neokolonial hökmranlıq siyasətindən özünə çəkməmiş müstəmləkə ölkələrinin, o cümlədən Afrikada yerləşən Niger, Mali, Burkina-Faso, Seneqal və sair

kimi ölkələrin öz hüquqları və suverenlikləri uğrunda, həmçinin fransız imperialist hökmranlığından xilas olmaq üçün apardıqları mübarizəyə dəstək verməkdədir. Artıq Bakı şəhəri Fransa tərəfindən hüquqları tapdanan ölkələrin və azsaylı xalqların öz azadlıqları uğrunda bir araya gəldiyi beynəlxalq platformaya çevrilib. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə keçirilən çoxsaylı beynəlxalq konfrans və forumlara Afrika qitəsi ölkələrinin nümayəndələri də qatılaraq Fransanın neokolonial siyasətini ifşa edir, buna kəskin etirazlarını bildirirlər.

Azərbaycanın Afrika siyasətində əsas əməkdaşlıq komponentlərindən biri də qitə ölkələrinə humanitar yardımların göstərilməsidir. Demək olar ki, bütün Afrika qitəsi ölkələrinə Azərbaycan tərəfindən çoxtərəfli və ikitərəfli əsasda müxtəlif zamanlarda humanitar və inkişaf yardım xarakterli yardımlar göstərilib. Afrikaya humanitar yardım sərəmamasında Azərbaycan ilk 20 ölkə arasında yer alır. Azərbaycan Respublikasının Beynəlxalq İnkişaf Yardım Agentliyi (AİDA) vasitəsilə artıq neçə ildir ki, müxtəlif Afrika ölkələrində tibbi və texniki yardım layihələri həyata keçirilməkdədir. Bu fəaliyyətə, həmçinin Heydər Əliyev Fondu mühüm töhfə verir.

Azərbaycanın Afrika siyasətində əsas əməkdaşlıq komponentlərindən biri də qitə ölkələrinə humanitar yardımların göstərilməsidir. Demək olar ki, bütün Afrika qitəsi ölkələrinə Azərbaycan tərəfindən çoxtərəfli və ikitərəfli əsasda müxtəlif zamanlarda humanitar və inkişaf yardım xarakterli yardımlar göstərilib. Afrikaya humanitar yardım sərəmamasında Azərbaycan ilk 20 ölkə arasında yer alır. Azərbaycan Respublikasının Beynəlxalq İnkişaf Yardım Agentliyi (AİDA) vasitəsilə artıq neçə ildir ki, müxtəlif Afrika ölkələrində tibbi və texniki yardım layihələri həyata keçirilməkdədir. Bu fəaliyyətə, həmçinin Heydər Əliyev Fondu mühüm töhfə verir.

Azərbaycanın Afrika siyasətində əsas əməkdaşlıq komponentlərindən biri də qitə ölkələrinə humanitar yardımların göstərilməsidir. Demək olar ki, bütün Afrika qitəsi ölkələrinə Azərbaycan tərəfindən çoxtərəfli və ikitərəfli əsasda müxtəlif zamanlarda humanitar və inkişaf yardım xarakterli yardımlar göstərilib. Afrikaya humanitar yardım sərəmamasında Azərbaycan ilk 20 ölkə arasında yer alır. Azərbaycan Respublikasının Beynəlxalq İnkişaf Yardım Agentliyi (AİDA) vasitəsilə artıq neçə ildir ki, müxtəlif Afrika ölkələrində tibbi və texniki yardım layihələri həyata keçirilməkdədir. Bu fəaliyyətə, həmçinin Heydər Əliyev Fondu mühüm töhfə verir.

Afrika qitəsində yeni əməkdaşlıq istiqaməti - Qvineya-Bisau

Azərbaycan ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə marağ göstərən Afrika ölkələrindən biri də Qvineya-Bisaudur. Bu ölkə ilə diplomatik münasibətlər 1992-ci il avqustun 27-də qurulub. Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaro Moktar Sissoko Embalo ötən ilin noyabrında COP29-da iştirak etmək üçün Azərbaycanda səfərdə olub və Prezident İlham Əliyev ilə görüşüb. Görüş zamanı iqtisadi, neft-qaz, hərbi və hərbi-texniki sahələrdə əməkdaşlıq, tibb və mühəndislik sahələrində kadr hazırlığı, polis akademiyaları arasında əməkdaşlıq kimi məsələlər müzakirə olub.

Bundan başqa, ötən il dekabrın 27-28-də Qvineya-Bisauun xarici işlər, beynəlxalq əməkdaşlıq və icmalar naziri Karlos Pinto Pereyra ölkəmizə səfəri zamanı Azərbaycan Prezidentini tərəfindən qəbul edilib. Səfər çərçivəsində o, Xarici İşlər, Daxili İşlər, Səhiyyə, Təhsil, Müdafiə, Energetika nazirlikləri, "ASAN xidmət"də və SOCAR-da görüşlər keçirib. Görüşlərdə dövlət başçıları arasında əməkdaşlıq, həmçinin Daxili İşlər nazirlikləri arasında əməkdaşlığa dair məsələlər müzakirə olub. Səfər zamanı iki ölkənin Xarici İşlər nazirlikləri arasında siyasi məsləhətləşmə mexanizmi təsis olub.

Qvineya-Bisau Respublikasının Prezidenti Umaro Moktar Sissoko Embalonun Azərbaycana bu günkü səfəri səfəri əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi, maraqlı doğuran məsələlərə dair müzakirələrin aparılması və razılaşmaların əldə edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyacaqdır.

Bu səfər zamanı həmçinin "ASAN xidmət" sahəsində sənədin imzalanması gözlənilir.

Azərbaycan ilə Qvineya-Bisau arasında əlaqələr əsasən BMT, İƏT və Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində davam etdirilir. Qvineya-Bisau Respublikası İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvüdür. İƏT çərçivəsində Azərbaycanla bağlı qəbul edilən qətnamələrə Qvineya-Bisau dəstək göstərib.

Xatırladaq ki, Azərbaycan koronavirus pandemiyası ilə global mübarizə çərçivəsində Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı vasitəsilə Qvineya-Bisauya 2020-ci ildə 100 min ABŞ dolları həcmində yardım göstərib.

Sadələndirilmiş faktlar onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın əməkdaşlıq üçün yeni istiqamət olan Afrika ölkələri ilə əlaqələri gələcəkdə daha geniş sahələrdə dinamik inkişaf edəcəkdir.

İtaliya qəzeti Azərbaycan-Müqəddəs Taxt-Tac münasibətlərindən yazıb

"Müqəddəs Taxt-Tac Ermənistan ilə Azərbaycan arasındakı sülh və normallaşma prosesinə töhfə verə, dialoqu gücləndirilməsində əvəzsiz rol oynaya bilər".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycanın Müqəddəs Taxt-Tacdakı səfiri İlqar Muxtarovun İtaliyanın "Tota Pulchra News" onlayn qəzetinə müsahibəsində yer alıb.

Müsahibədə Azərbaycan-Müqəddəs Taxt-Tac münasibətləri, ölkəmizdə xristianlığın kökləri və Qafqaz Albaniyasının qədim tarixi, Azərbaycanda katolik icmasının yaranması və inkişafı, Heydər Əliyev Fondunun Vatikanla həyata keçirdiyi humanitar fəaliyyət, həmçinin Xocalı soyqırımını və Ermənistan-Azərbaycan arasındakı sülh və normallaşma prosesinə Vatikanın mümkün töhfəsi kimi mövzulara toxunulub. Yazıda qeyd olunur ki, Müqəddəs Taxt-Tacın Qafqazdakı ən mühüm tərəfdarı regionda kimliyinin və əhalisinin əksəriyyətinin xristian olmadığı yeganə ölkə olan Azərbaycandır.

Bildirilib ki, Azərbaycan Qafqaz Alban Apostol Kilsəsinin beşiyi olub. Xristianlıq qədim zamanlardan ərazilərimizdə kök salıb və bunu Alban mədəniyyəti ilə bağlı çoxsaylı memarlıq nümunələri sübut edir.

Oxucuların diqqətinə çatdırılıb ki, sülhün təşviqi, dünya əhəmiyyətli tarixi, mədəni və dini irsin, multikulturalizmin, dini plüralizmin və tolerantlıq dəyərlərinin qorunmasını vacibliyi ilə əlaqəli ortaq maraqlar Müqəddəs Taxt-Tacın müxtəlif sahələrdə, xüsusən siyasi dialoqda, mədəni irsin qorunmasında, elm və təhsildə mühüm əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasına səbəb olub. Azərbaycan Prezidentinin 2022-ci ildə imzaladığı Sərəncamla Vatikanla əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasına sonrakı Müqəddəs Taxt-Tac əvvəl də müzakirə edilən əlaqələrə yeni təkan verilib. Yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər, eləcə də hər iki ölkənin nümayəndələrinin beynəlxalq tədbirlərdə iştirakı ikitərəfli münasibətlərin inkişafına mühüm töhfə olub.

TOTA PULCHRA NEWS

Area & Culture, Spoken & Written, Religious, Technological, International, Rubricate

• L'Azerbaigian e il Cristianesimo, da Eliseo a papa Francesco. Intervista all'Ambasciatore Ilgar Muxhtarov

Contrariamente a ciò che molti si aspetterebbero, il partner più importante della Santa Sede nel Caucaso è l'Armenia. L'unico paese del Caucaso che non presenta un'identità e una popolazione per lo maggior parte cristiana.

nəlxalq tədbirlərdə iştirakı ikitərəfli münasibətlərin inkişafına mühüm töhfə olub. Vurğulanıb ki, Azərbaycan tarixən müxtəlif dinlərin və mədəniyyətlərin nümayəndələrinin sülh şəraitində yaşadığı məkəndir, ölkədə güclü dini tolerantlıq ənənələri formalaşmışdır.

Diplomat Katolik Kilsəsi ilə Heydər Əliyev Fondunun əməkdaşlığından bəhs edərək deyib: "Fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fondu həm Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada yayılmasında, həm də bu illər ərzində onun dəstəyi ilə bərpə olunan xristian ənənəsinin bütün incəsənət və mədəniyyət nümunələri daxil olmaqla, dünya irsi hesab etdiyi bütün sənətlərin qorunmasında əvəzsiz rol oynayır. Bunlara Romanın Müqəddəs Marçello və Pietro katakombalarının bərpası, Vatikan Muzeylərinin bir hissəsi olan Pio Klementino Muzeyindəki Zevsin heykəli və Vatikan Muzeylərinin Sikstin zalının qədim kabinetləri kimi mühüm sənət nümunələrinin restavrasiyası, Müqəddəs Pyotr Bazilikasının nekropolu və 1640-1653-cü illərdə İtalyan heykəltarası Alessandro Alqardi tərəfindən yaradılmış, "Papa Böyük Leo və Atilla arasında görüş" qurbangahının, habelə Müqəddəs Kommodilla katakombalarının bərpası və ən

son, 2025-ci il Yubiley zəvvarlarının təhlükəsiz şəkildə ziyarətini təmin etmək məqsədilə mühüm müqəddəs abidə olan Müqəddəs Pavel Bazilikasında aparılan işlər daxildir.

Ötən il Bakıda yeni kilsənin təməlinin qoyulduğunu bildiren səfir qeyd edib ki, ölkəmizdə katoliklərin dəqiq sayını müəyyən etmək çətinidir. Bu, Katolik Kilsəsi ilə sıx bağlı olan icmadır. Ümummillətli Lider Heydər Əliyevin diqqət və qayğı göstərdiyi icma bu gün də inkişaf edərək genişlənir.

Bildirilib ki, katolik icması ölkəmizin dini və mədəni həyatına fəal töhfə verir.

Müsahibədə Xocalı qətlində da toqunulub, hadisələri törədənər arasında Ermənistan və Qarabağın silahlı hərbi xuntasında yüksək vəzifə tutanlar, o cümlədən Ermənistanın keçmiş prezidentləri Robert Kəçaryan və Serj Sarkisyan, Ermənistanın keçmiş müdafiə nazirinin müavini general Arkadi Ter-Tadevosyan, keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyan, Bako Saakyan, Vitali Balasanyan və başqaları olub.

Qeyd olunub ki, Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ermənistan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini kobud şəkildə pozaraq 30 il ərzində Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlayıb və minlərlə münasibətləri itirib. Münaqişə zamanı itkin düşən 4 min azərbaycanlının taleyi naməlum olaraq qalır. Ermənistanın təcavüzü nəticəsində bir milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünü çəkilir.

Diplomat həmçinin Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh prosesində böhs edib, regionda davamlı sülhün bütün iştirakçı xalqlar üçün rifah və sabitlik kimi yeni perspektivlər vəd edərək biləcəyini diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, Roma Papası başlanılış mövqeyi, müdrikliyi və dünyada baş verən hadisələrə tətbiq etdiyi qayğılı yanaşması sayəsində dialoqu gücləndirilməsində əvəzsiz rol oynaya bilər.

Azərbaycanda mədəni mülkiyyətin qanunsuz dövriyyəsinə həsr olunmuş "dəyirmi masa" keçirilib

Fevralın 27-də Milli İncəsənət Muzeyində Azərbaycan Respublikasının mədəni mülkiyyətinin qanunsuz dövriyyəsi mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib.

Tədbirdə mədəniyyət naziri Adil Kərimli ölkəmizdə mədəni mülkiyyətin qorunması istiqamətində həyata keçirilən işlərdən danışıb. Mədəni irs sahəsində dövlət siyasətinə toxunan nazir bildirib ki, Azərbaycanda mədəni mülkiyyətin qorunması daim ölkə rəhbərliyinin diqqət mərkəzində olub və bu sahədə qanunverici bazanı təkmilləşdirməsi istiqamətində mühüm işlər görülüb. A.Kərimli çıxışı zamanı ölkəmizdə tarixi abidələrin monitorinqi, inventarlaşdırılması, abidələrin bərpası və konservasiyası, tarix-mədəniyyət qorucularının fəaliyyəti, mədəni irsin qorunması işinin təkmilləşdirilməsi (qanunsuz müdaxilələrin qarşısının alınması) və digər məsələlərə toxunub. Diqqətə çatdırılıb ki, ölkəmizdə mədəni irsin dəyəri, onun

mühafizə mexanizmi və inkişafı ilə bağlı qanunverici və institusional baza yaradılıb. Azərbaycan mədəni irsinin mühafizəsi məsələlərini tənzimləyən bütün beynəlxalq universal konvensiyalara qoşulub. Nazir Birinci Qarabağ müharibəsi vaxtı və işğal illərində mənfur ermənilər tərəfindən Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdada daşınan və daşınmaz mədəni irsimizin məhv edilməsi və qanunsuz çıxarılmasından da söhbət açıb. Vurğulanıb ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra mədəniyyətimizin dirçəlməsi və qorunması prioritet siyasət istiqamətlərindən olub. İşğal dövründə ermənilər tərə-

findən Qarabağdan qanunsuz olaraq çıxarılmış mədəni sənətlərin bir qismi Ümummillət Liderinin iradəsi ilə geri qaytarılmışdır. Buna bariz nümunə olaraq Şuşada güllələnmiş heykəllərin Gürcüstandan gətirilməsini göstərə bilərik. Bunlar Azərbaycanın üç dahi şəxsiyyəti - Üzeyir bəy Hacıbəyli, Bülbül və Natəvanın heykəlləridir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2021-ci il yanvarın 14-də Şuşaya səfəri zamanı heykəllərin açılışını etmişdir. Prezident tərəfindən Ulu Öndörün siyasətinin davam etdirilməsi və postmünaqişə dövründə dağıdılmış abidələrin sürətlə şəkildə bərpası həyata keçirilib.

Nazir bildirib ki, bugünkü tədbirdə mədəni irsin qorunmasına cavabdeh olan qurumların nümayəndələri iştirak edir və təqdimatlar, müzakirələr bu sahədə vacib məqamlara aydınlıq gətirəcək. Mədəniyyət nazirinin müavini Fərid Cəfərovun moderatörlüyü ilə davam edən tədbirdə Vəkillər Kollegiyasının üzvü Nazlı Əhmədova, Gömrük Komitəsinin sədr müavini Güllüqan Muradlı, Türkiyənin Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəni irs və muzeylər şöbəsinin müdiri müavini Bülent Gönültaş və başqaları çıxış edərək mədəni mülkiyyətin qorunması sahəsində görülən işlərdən danışıblar.

Azərbaycanın sədrliyi ilə İƏT-in Turizm Komitəsinin toplantısı olub

Fevralın 24-dən 27-dək İrən Tehran şəhərində təşkil olunan İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Regional Planlama Şurasının 35-ci iclası çərçivəsində Turizm Komitəsinin toplantısı Azərbaycanın sədrliyi ilə keçirilib.

Dövlət Turizm Agentliyindən bildirilib ki, tədbirdə Azərbaycanı Dövlət Turizm Agentliyi Aparatının rəhbərinin müavini - Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin

müdiri Cəlil Məlikovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti təmsil edib.

İclasda İƏT-in cari il üçün nəzərdə tutulan iş planı müzakirə edilmiş və keçiriləcək tədbirlər siyahısı təsdiq edilmişdir.

Görüşdə təşkilatın "Dayanıqlı turizmin inkişafı üçün regional tədbirlər planı"na dair fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi, qədim İpək yolu abidələrinin və mədəni irsinin qorunması istiqamətində müvafiq tədbirlərin təşkilatı, üzv dövlətlərin

potensialının təşkilat çərçivəsində təbliğatı üzrə müzakirələr aparılıb.

Həmçinin təşkilat daxilində yaradılmış turizm sahəsi üzrə Məsələtəhləmə Komitəsinə üzv ölkələrdən müvafiq namizədlərin təqdim edilməsi razılaşdırılıb.

Təşkilatın cari il üçün tədbirlər planında yer alan "İƏT-in İpək Yolu İşçi Qrupunun 1-ci iclası"na Azərbaycanın evsahibliyi etmosi təsdiqlənərək yekun təqvimə daxil edilmişdir.

Azərbaycanın COP29 Sədrliyinin "İqlim və Sülh" gündəliyinin icrasına başlanılıb

Azərbaycanın BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) Sədrliyinin təşkilatlığı və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin evsahibliyi ilə Münaqişələrdən və humanitar ehtiyacdan əziyyət çəkən iqlim dəyişmələrinə həssas ölkələr Şöbəsinin Strateji iclası keçirilib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda iqlim dəyişmələrinə həssas ölkələrin, beynəlxalq təşkilatların və maliyyə qurumlarının yüksək səviyyəli nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirin əsas məqsədi ötən il COP29-da Azərbaycan Sədrliyinin təşəbbüsü ilə qəbul edilmiş Sülh, Yardım və Bərpə üçün İqlim Fəaliyyətinə dair Bakı Çağırışının həyata keçirilməsi üçün iqlim maliyyəsinin səfərbər edilməsi, da-

yaniqlılığın gücləndirilməsi sahəsində praktiki həllərin inkişaf etdirilməsidir.

İki gün davam edəcək strateji müzakirələrin açılış tədbirində Azərbaycan Respublikasının xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyev çıxış edərək ötən il COP29 Sədrliyimizin təşəbbüsü ilə qəbul edilmiş Bakı Çağırışını, həmçinin praktiki icra mexanizmi kimi təsis edilmiş İqlim və Sülh Fəaliyyəti üzrə Bakı Mərkəzinin iqlim bəhrəni və münaqişələrdən əziyyət çəkən ölkələrə dəstəyini göstərilməsi

üçün vacib əməli addımlar olduğunu qeyd edib. Həssas ölkələrin yardımının artırılması üçün beynəlxalq əməkdaşlığı təşviq etmək məqsədilə ölkəmizin COP29 Sədrliyi çərçivəsində bir sıra həssas ölkələrdə pilot layihələrin həyata keçirilməsinə nail olmağı hədəflədiyi diqqətə çatdırılıb.

Strateji iclasın açılışında həmçinin Birləşmiş Ərəb Əmirliyinin xarici işlər nazirinin müavini Abdulla Balaa, Ənvər Qaraçay Diplomatik Akademiyasının Baş direktoru Nikolay Mladenov, İtaliya hö-

kumətinin iqlim dəyişikliyi məsələləri üzrə xüsusi elçisi Françesko Korvaro, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının (UNFCCC) Elmi və Texnoloji Məşvərət üzrə Köməkçi Qorqanın (SBSTA) sədri Adonia Ayebare çıxış edib. Natiqlər Azərbaycanın iqlim diplomatiyasının mərkəzində həssas ölkələrə yardımını artırılması kimi hədəfin durmasını təqdir edib, ölkəmizin evsahibliyində fəaliyyət göstərən Bakı İqlim və Sülh Mərkəzinin sülh və iqlim sahəsində irimiqaylı beynəlxalq təşəbbüslərin əlaqələndirici platforması rolunu oynamasını, ölkəmizin qazandığı etibarının bariz nümunəsi kimi qiymətləndirib.

Bu gün də davam edəcək iclasda Həssas ölkələr Şöbəsinin bəyanatının və onun fəaliyyəti üzrə Yol xəritəsinin qəbul edilməsi nəzərdə tutulur.

Bakıda AQEM-in Yüksək Vəzifəli Şəxslər Komitəsinin iclası keçirilib

Fevralın 27-də Bakıda Azərbaycan Respublikasının sədrliyi ilə Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) Yüksək Vəzifəli Şəxslər Komitəsinin iclası keçirilib. İclas fevralın 26-da Bakıda keçirilən xüsusi işçi qrupunun görüşündən sonra reallaşmışdır.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Yüksək Vəzifəli Şəxslər Komitəsinin iclası zamanı Azərbaycanın AQEM sədrliyi AQEM-ə üzv ölkələr tərəfindən iddia edilən, zəngin və təşəbbüskar olaraq qiymətləndirilən 2025-2026-cı illər üzrə prioritet və təşəbbüslərini təqdim edib.

Komitə həmçinin Azərbaycan sədrliyinin 2025-ci ildə Bakıda AQEM beynəlxalq mərkəzlərinin illik forumunun keçirilməsi ilə bağlı təşəbbüsünü ehtiva edən AQEM beynəlxalq mərkəzlər forumunun illik

hesabatını nəzərdən keçirib və təsdiqləyib. Müzakirələr həmçinin Azərbaycan sədrliyinin üç əsas prioritetindən biri olan AQEM-in institusional bazasının möhkəmləndirilməsinə yönəlib. AQEM-ə üzv dövlətlərin nümayəndə heyətləri AQEM-in maliyyə sammitinin və AQEM Qadın Şurasının institusional məsələlərini nəzərdən keçirib, həmçinin etimad quruculuğu üzrə müvafiq sahələrdə işləri təhlil ediblər.

Azərbaycan 2024-2026-cı illər üzrə Asiyada mövcud yeganə qarşılıqlı fəaliyyət platforması olan AQEM-ə "Daha güclü AQEM: Asiyada qarşılıqlı əlaqə, rəqəmsallaşma və dayanıqlı inkişaf" devisi altında sədrlik edir.

Azərbaycan Respublikası sədrliyi dövründə AQEM-in daha da möhkəmləndirilməsinə, qarşılıqlı maraqa doğuran müxtəlif sahələrdə praktiki əməkdaşlığın genişləndirilməsinə və Asiyada təhlükəsizlik, əməkdaşlıq və inkişaf məsələləri üzrə digər beynəlxalq və regional təşkilatlarla qarşılıqlı fəaliyyətin gücləndirilməsinə üstünlük verəcək.

Azərbaycan çoxtərəfli diplomatiya üzrə zəngin təcrübəsindən vasitə kimi istifadə edərək, üzv dövlətlər arasında əməkdaşlığın və dialoqu möhkəmləndirilməsində əhəmiyyətli irəliləyişə nail olmağa çalışır ki, bu da son nəticədə AQEM-in daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcək.

XİN: "Ermənistanın Sumqayıt hadisələri ilə bağlı bəyanatında ölkəmizə qarşı tarixi faktlar saxtalaşdırılıb"

"Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin Sumqayıt hadisələri ilə bağlı 27 fevral tarixli bəyanatında ölkəmizə qarşı irəliləyən iddialar tamamilə əsassız olmaqla yanaşı, tarixi faktların təhrif edilməsi və saxtalaşdırılmasıdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadənin Ermənistan XİN-in Sumqayıt hadisələri ilə bağlı bəyanatına dair şərhində yer alıb.

"Bu bəyanat 1980-ci illərin sonlarından başlayaraq Ermənistanın Azərbaycanı qarşı əsassız və qeyri-qanuni ərazi iddialarını həyata keçirmək məqsədilə zorakılıq əməllərini, Ermənistan ərazisində yaşayan azərbaycanlı əhəlinin kütləvi qovulmasını, Azərbaycan xalqına qarşı terroru, etnik zəmində təxribatları və hərbi gücdən istifadəni örtbasdır etmək cəhdəlidir.

Ermənistan XİN-nə xatırladıq ki, Sumqayıtda etnik zəmində törədilən iğtişaş SSRİ və Ermənistan

rəhbərliyinin, erməni şovinist ideoloqların və ekstremist təşkilatların öncədən düşünülmüş və planlaşdırılmış məqsədyönlü təxribatlarının tərkib hissəsi idi.

Həmçinin qeyd edək ki, SSRİ Baş Prokurorluğu tərəfindən hadisə ilə bağlı cinayət işi açıldıqda, nəticədə iğtişaşların icraçıları və əlbir olan şəxslər, həmçinin ümumi sayı 32 nəfərdən ibarət qurbanlar müəyyən edilib hər kəssə məlumdur. Hadisənin qurbanları arasında 6 nəfər azərbaycanlının olması sübut

edir ki, bu iğtişaşlar azərbaycanlı əhəli tərəfindən həyata keçirilməmişdir. Ermənistan XİN-in diqqətinə çatdırırıq ki, hadisələrin səbəbləri, yürüşü başlıqlı edən, şəxsən 6 nəfəri öldürən və erməni millətindən olan 3 qadına təcavüz edən şəxs milliyətcə erməni olan Eduard Qriqorov olub və onun barəsində Sumqayıtda yaşayan ermənilərin çoxsaylı şahid ifadələri toplanıb. Məhkəmənin qərarı ilə 12 il azadlıqdan məhrum edilən E.Qriqorovun cəzasını çəkmək üçün Ermənistanla köçürü-

lüb və daha sonradan azadlığa buraxılıb. 1988-ci il 27-29 fevral tarixli Sumqayıt hadisələri ilə əlaqədar məhkəmə prosesinin nəticələri ilə bağlı təqsirkar bilinən 92 nəfər barəsində həbs cəzası verilib, həmçinin bir nəfər ölümlə cəzalıdır.

Müqayisə üçün onu da qeyd etmək istərdik ki, 1980-ci illərin sonlarında Ermənistan SSRİ-də azərbaycanlıların tarixboyu sıx yaşadıqları rayonlardan 300 minə yaxın əhəlinin zorla qovulması zamanı 200-dən çox azərbaycanlının ölümündə təqsirli

olanlar barəsində heç bir tədbir görülməyib. Bununla yanaşı, Azərbaycan ərazilərinə qarşı hərbi təcavüz zamanı Ermənistanın Xocalı daxil olmaqla, bir çox şəhər və kəndlərdə törətdiyi çoxsaylı müharibə və insanlığı əleyhinə cinayətləri törətdikdən heç kimin bu günə qədər hüquqi məsuliyyətə cəlb olunmadığı Ermənistan XİN-ə məlumdur.

Ermənistan XİN-nə xatırladıq ki, Azərbaycan Respublikası beynəlxalq səviyyədə tanınmış suveren ərazisinin bir hissəsində Ermənistan

onilliklər boyu davam edən hərbi işğalına son qoyub, ərazi bütövlüyü və suverenliyini təmin edib.

Ermənistan tərəfinin gələcəyə ermənilərə qarşı 2023-cü ildə "etnik təmizləmə" siyasəti həyata keçirildiyi barədə iddialar səsləndirmək əvəzinə, növbəti indiki Ermənistan ərazisində, eləcə də işğal dövründə azərbaycanlılar və Azərbaycan irsinə qarşı törətdiyi cinayət əməllərinə nəzər yetirməsi daha faydalı olardı", - Ayxan Hacızadə qeyd edib.

Bakıda "Qadın iştirakçılığının təbliği" adlı konfrans keçirilib

Fevralın 27-də Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin təşkilatçılığı ilə "Qadın iştirakçılığının təbliği" mövzusunda həsr olunmuş konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Konstitusiyaya və Suverenlik İli" çərçivəsində təşkil olunan tədbirdə hökumət və dövlət nümayəndələri, deputatlar, vətəndaş cəmiyyəti üzvləri, ictimai-siyasi xadimlər iştirak ediblər.

Tədbirdə əvvəlcə Azərbaycanın Dövlət Himni səsləndirilib və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canından keçən Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Konfransda çıxış edən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova bildirib ki, Azərbaycan xalqı tarixboyu müstəqil dövlətə sahib olmağı arzulayıb və bu məqsədə çatmaq üçün daim mübarizə aparıb. Bu yolda müharibələr, təzyiqlər və təhdidlər məruz qalsa da, heç zaman öz arzusunun imtina etməyib və müstəqil dövlət quruculuğunda addım-addım irəliləyib.

O qeyd edib ki, bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətinin mövcudluğu danılmaz bir faktır. Ölkəmiz qısamüddətli müstəqilliyə malik olmasın baxmayaraq, artıq özünü müstəqil siyasi iradəsi, qətiyyətli mövqeyi və hüquq prinsiplərini əsaslanan fəaliyyəti ilə seçilir. Azərbaycan həm vətəndaşlarının təhlükəsizliyini və hüquqlarının qorunmasını, həm sosial-iqtisadi inkişafını, həm də region və dünya ölkələri ilə əlaqələrini beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə qurub. Bahar Muradova vurğulayıb ki, Azərbaycan müstəqil dövlət kimi özünəməxsusluğu ilə seçilir və dünya ictimaiyyəti bunu ardıcıl şəkildə qeyd edir.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan tarixboyu mübarizəsi və fəaliyyəti ilə müstəqilliyini təsdiqləyib. Azərbaycan Şərqi ilk demokratik cümhuriyyəti quraraq islam dünyasında bir çox yeniliklərin öncülü olub. Müstəqil islam ölkəsi ki-

sətinin əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Qadınların hüquqlarının qorunması, onların ictimai və siyasi fəaliyyətinin artırılması Ulu Öndərin daim diqqət mərkəzində olub. Xanımlarımız müstəqilliyimizin möhkəmlənməsində, ərazi bütövlüyümüzün qorunmasında, hüquqi və demokratik dövlət quruculuğunda, eləcə də iqtisadi yük-səhərin təmin edilməsində mühüm rol oynayır.

Sahib Məmmədov vurğulayıb ki, müasir Azərbaycanda qadın hərəkatının lideri, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsində mühüm fəaliyyət göstərmişdir. Onun rəhbərliyi Heydər Əliyev Fondu xeyriyyəçilik, humanitar və mədəniyyət sahələrində genişmiqyaslı layihələr həyata keçirir. Fondun fəaliyyəti Azərbaycan haqq-qətlərinin və mədəniyyətinin dünyada tanınması baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Mehriban Əliyevanın gördüyü işlər dövlətə və Vətənə nümunəvi xidmətin, insan hüquqlarının müdafiəsinin, gənclər bərabərliyinin və sağlam ailə münasibətlərinin təşviqinin ön yaxşı nümunəsidir.

Konfrans çərçivəsində keçirilən "Bərabərlikdə dayanıqlılıq-konstitusiyamızın keçdiyi inkişaf yolunun əsas hədəfi kimi" panel iclasına Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi Ceyhun Qaracayev moderatorluq edib. İclasda Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Anar Kərimov "Əməyin ödənilməsində bərabərlik hüququ reallıq və perspektivlər", Milli Məclisin deputatı Mübariz Qurbanlı "Rəhbər və qərarverici mövqelərdə bərabər təmsilçilik", İqtisadiyyat Nazirliyinin Dayanıqlı inkişaf və sosial siyasət şöbəsinin müdiri müavini Arzu Tairquliyeva "Dayanıqlı və yüksək iqtisadi artım: rifah və inkişafda bərabər imkanlar" mövzularında məruzələrlə çıxış ediblər.

"Möhkəm ailə institutu güclü dövlətin və əhəngdar cəmiyyətin sarsılmaz bünövrəsidir" adlı digər panel iclasına isə Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının əsasını təşkil edir və ölkəmiz illər ərzində bu dəyərləri qoruyaraq inkişaf yolunu davam etdirir. Ə.Hüseynli gələcəkdə də bu istiqamətdə möhkəm addımlar atılacağına əmin olduğunu bildirib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) sədri Sahib Məmmədov Şərqi dünyasında qadınlar səsvərmə hüququnun ilk dəfə Azərbaycanca verilməsinin qururverici olduğunu deyib. Qeyd edib ki, ABŞ, İngiltərə və bəzi Avropa ölkələrində bu hüquq Azərbaycanca sonra tanınıb. Hətta özünü demokratik ölkə kimi təqdim edən Fransada qadınlar səsvərmə hüququ yalnız 1944-cü ildə verilib.

O diqqətə çatdırıb ki, müasir Azərbaycanda qadın siya-

Daha 3 qanun layihəsi parlamentin plenar iclasının müzakirəsinə tövsiyə edildi

Fevralın 27-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, iclası açan komitə sədri Azər Əmiraslanov gündəliyə 3 qanun layihəsinin daxil edildiyini söyləyib.

Əvvəlcə "Lisensiyalar və icazələr haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin müzakirəyə təqdim edən komitə sədri sonadın Vergi Məcəlləsinə və "Gömrük tarifi haqqında" qanuna 2022-ci ildə edilən müvafiq dəyişikliklərə uyğun olaraq hazırladığını bildirib. Həmin dəyişikliklərə görə, işğaldan azad edilmiş ərazilərin rezidentləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qurumun verdiyi təsdiq edici sənəd əsasında idxal olunan texnika, texnoloji avadanlıq və qurğular, habelə xammal və materiallar üzrə 2023-cü il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə ƏDV-dən və gömrük rüsumlarından azad edilib. Buna uyğun olaraq həmin təsdiq edici sənəd "Lisensiyalar və icazələr haqqında" qanuna 3 nömrəli əlavədəki "Sahibkarlıq fəaliyyətinə verilən icazələrin siyahısı"na daxil edilir.

Gündəliyin 2-ci məsələsi olan "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" 2023-cü il 8 dekabr tarixli qanun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi barədə komitənin üzvü Vüqar Bayramov məlumat verib. O bildirib ki, layihədə on üç qanunun qiymətləndirmə məsələlərini tənzimləyən müddəalrının "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" qanunun ayrı-ayrı normalarına uyğunlaşdırılması təklif olunub. Dəyişiklikləri üç istiqamət üzrə qruplaşdıraraq deputat birinci istiqamətin bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaq sahiblərinin satış, eləcə də hərəca və ya müsabiqəyə çıxarılma bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqların qiymətinin müəyyənləşdirilməsinin yeni tənzimlənmələrini ehtiva etdiyini diqqətə çatdırıb.

Dəyişikliklərin ikinci istiqaməti "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" qanunda istifadə olunan "qiymətləndirici" və "qiymətləndirici təşkilat" anlayışlarına uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır. Üçüncü istiqamət isə digər bir sıra uyğunlaşdırma və terminlərin dəqiqləşdirilməsi ilə bağlıdır.

"İstehlakçılar hüquqlarının müdafiəsi haqqında", "Üzümçülük və şarabçılıq haqqında", "Dərman vasitələri haqqında" və "Reklam haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) barədə komitə üzvü Müşfiq Cəfərov məlumat verib. O bildirib ki, rəqəmsal mühitədə reklam fəaliyyətinin genişlənməsi və yeni reklam daşıyıcılarının meydana gəlməsi sözügedən məsələlərin qanunla tənzimlənməsi zərurətini yaradır. Təklif olunan qanun layihəsi, əsasən, iki istiqamətdə dəyişiklikləri nəzərdə tutur. Birincisi, "reklam daşıyıcısı olan rəqəmsal platforma reklamları"nın "Reklam haqqında" qanunun tənzimləmə dairəsinə daxil edilməsi, ikincisi, maddi qazanc qarşılığında öz nüfuzundan istifadə etməklə reklam daşıyıcısı olan rəqəmsal platformalarda reklam fəaliyyətini həyata keçirən şəxslərin statusunun müəyyən edilməsi və onlar tərəfindən verilən rəqəmsal platforma reklamlarına dair tələblərin müəyyən edilməsidir. Bu məqsədlə qanuna yeni "rəqəmsal platforma təsirişi" anlayışı gətirilib və onlar reklam subyekti kimi tanınıb.

Qanun layihələrinin müzakirəsi zamanı komitə sədrinin müavini Azər Badamov, komitə üzvləri Əlibala Məhərrəmzadə, Rövşən Muradov, Məşhur Məmmədov, Aydın Hüseynov, Tahir Mirkişilini, Vüqar Bayramov çıxış edərək təqdim olunan qanun layihələrinin təbii mexanizmləri, dəyişikliklər ilə bağlı fikirlərini və suallarını səsləndiriblər.

Komitə sədri Azər Əmiraslanov, deputat Vüqar Bayramov, Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyinin nümayəndələri Şahin Nağıyev və Vaqif Ataşov qanun layihələri üzrə deputatların qaldırdıqları məsələlərə münasibət bildiriblər, onların suallarını cavablandırıb.

Müzakirələrin yekununda qanun layihələri baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Azərbaycan"

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi Ramazan ayının başlanması ilə bağlı fətva verir

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) Qazlar Şurası Ramazan ayının başlanması ilə bağlı fətva verir. AZƏRTAC fətvanın mətnini təqdim edir:

"Bismillahir-rəhmanir-rəhim!"

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazlar Şurası mübarək Ramazan ayının başlanması münasibətilə dünya və ölkə müsəlmanlarını təbrik edir, Uca Allah-taaladan müqəddəs orucluq ayında ibadətöhrimizin qəbulu etməsinə diləyir. Ramazan ayı və oruc İlahi əmrdir, bu barədə "Qurani-Kərim"də belə buyrulur:

"Ramazan ayı insanlara doğru yol göstərən və haqq batıldan ayırmağı açıq-aşkar dəlillərlə bəyan edən Quranın nazil olduğu aydır. Sizdən hər kim o aya yetişsə oruc tutsun..." (Bəqərə, 185).

Müqəddəs "Qurani-Kərim" Ramazanda nazil olub, min aydan xeyirli Qədr gecəsi bu ayda qarşı verilib. Ramazani-şərif duaların və əməllərin Allah-taaladan dərəcəyə qəbul edildiyi aydır. Necə ki, İmam Əli (ə) Allah Resulunun (s) belə buyurduğunu rəvayət edir:

"Rəsulullah buyurdu: "O bir aydır ki, Allahın ziyafətinə dəvət olunsunuz, siz orada Allahın kəramət öhlündən qərar verirsiniz, aldığımız nəfəslər bu ayda zikridir, yatmağımız ibadətdir, elədiyiniz əməllər qəbul olunmuşdur, etdiyiniz dualar müstəcabdır. Allahdan pak qəlbimizlə və sədiq niyyətinizlə oruc tutmağa və onun Kitabını (Quranı) tilavət etməyə nail olmağımızı diləyin".

Sonsuz nemətləri ilə bizi mükafatlandıran Uca Rəbbimizə raz-niyaz edirik ki, mübarək Ramazani-şərifdə vacib oruc ibadətini layiqincə yerinə yetirməkdə və sədiqatlı ilə əlaqəmizi kamilləşdirməkdə yardımçı olsun!

Qazlar Şurası builki Ramazan fətvasını dindarlarımızın nəzər-diqqətinə təqdim edir və bildirir ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin müvafiq sərəşinasına əsasən, Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi Nəsirəddin Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının 32/20 sayılı 2025-ci il 18 fevral tarixli cavab məktubuna görə, bu il Ramazan ayının 1-i miladi təqvimlə mart ayının 1-nə təsadüf edəcəkdir, inşallah!

Ərəfəsində olduğumuz oruc ayı sultanı olan Ramazanın gəlişi xalqımız üçün bu il də çox əlamətdardır. Şükürlər olsun ki, Qarabağ Fətəhi kimi tarixi ad qazanan Prezidentimizin fədakar səyləri və müdrik siyasəti sayəsində biz Ramazanı qalib xalq, böyük Zəfər niyyətinə yetişmiş millət kimi qarşılayırıq. Mübarək ayın verdiyi bürsətdən istifadə edərək suverenliyimizin və ərazi bütövlüyümüzün bərpası, əzəli torpaqlarımıza Böyük qayıdışın təmin olunması, vətən qorunması ərazilərimizə yeni nəfəs verilməsi, Qarabağda müasir həyat şəraitinin qurulması, bərpə edilmiş məscidlərimizdə azanların verilməsi, bayram namazlarının qılınması naminə fəvqəladə uğurlara imza atmış dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə, eləcə də ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya Azərbaycan dindarları adından dərin minnətdarlığımızı bildirir, bu mübarək günlərdə onlara ən böyük İlahi nemət olan cansağlığı diləyirik. Bu möhtəşəm Zəfərin təccəllisi naminə canından keçən bütün şəhidlərimizə Uca Allahdan rəhmət diləyir, qazilərimize şəfaət və səadət arzulayırıq.

Əziz müsəlman qardaş və bacılar! Builki Ramazan xalqımızın qədim bayramı Novruz günlərinə təsadüf edəcəkdir. Şəri baxımdan belə əlamətdar günlərin üst-üstə düşməsi cəmiyyətdə bir çətinlik yaratmır, çünki islamın təməl prinsiplərindən olan oruc ibadətini ilk növbədə Allahın əmridir. Allahın rəhmət və bərkətinin gəlişinə görə orucular üçün ruhu və qəlbini sevindirən Ramazan da, təbiiatın Rəbbül-Aləm tərəfindən yenedən oyanışının rəmzi olan Novruz da mübarək bayramdır qismindədir. Ramazanda Quran oxumaq, elm-irfan və ibadətə məşğul olmaq, iftar süfrələrini açmaq, xeyriyyəçilik etmək, ehtiyacları şəxslərə, kimsəsizlərə, uşaq evlərinə, ahi və qocalara köməklik göstərmək, valideynlərin qayğısına qalmaq savab əməllərdir və bu onəvənli əməllər mahiyyəti etibarilə Novruz adətli ilə eynidir. Çərşənbələr daxil olmaqla Novruz bayramı gecəsində açılan süfrələr iftarın saatlarına uyğun olmalıdır. Tövsiyə edirik ki, bu mübarək günlərdə torpaqlarımız, Vətənimiz uğrunda canlarını fəda edən qəhrəman şəhidlərimizin xatirəsi yad

edilsin, ruhlarına dualar oxunsun, şəhid və qazi ailələrinə qayğı və diqqət göstərsin. Qazlar Şurası din xadimlərimizin və yerlərdəki imamlarımızın nəzərinə çatdırır ki, Ramazanın vacibləri, qayda və qadağaları, müstəhəb əməlləri barədə dindarlara ətraflı şəkildə məlumatlar və şərhlər verilsin, QMI-nin hazırladığı moizə və xütbə kitablarına əsaslanaraq dindarlarımıza Ramazanda mənəvi-əxlaqi dəyərlər, vətənpərvərlik və dövlətçiliyə sədəqət məktəbi təbliği olunsun. Xüsusi olaraq bir daha dindarlarımıza və din xadimlərimizə xatırlatmaq istərdik ki, iftardan öncə məclislərdə süfrə açılması Allahın hökmü, Peyğəmbərin əmrilə şəri baxımdan qəbul ediləyən böyük günahdır.

Hər il olduğu kimi, bu il də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi mübarək Ramazan ayının gündəlik duaları, insaqlar-iftar vaxtlarını əks etdirən xüsusi təqvim tərtib edib. Bu təqvim idarəmizin internet saytında (www.qafqazislam.com) yerləşdirilib. Əhalimizin və bütün mediamızın məhz QMI-nin təqviminə istinad etmələri tövsiyə olunur. İnşallah, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının məlumatına əsaslanaraq Ey-dül-Fitr - Ramazan bayramının hilalın görünüşünə görə 30 mart tarixinə təsadüf edəcəyini bildirir, müəyyən dəyişikliklər olacağı təqdirdə əlahiddə məlumat verəcəkdir.

Rəhman və Rəhim Allahdan duamız budur ki, yeni yüksəliş dövrünü yaşayan ölkəmizi və xalqımızı, dövlətçiliyimizin təminatı olan müdrik ölkə başçımızı və müzəffər Ordumuzu balalardan hifz edib qorusun, bayrağımızı əla, dövlətimizi və dinimizi daimi etsin, bu mübarək ayın xeyir və bərkətindən Vətənimizin və millətimizin nisbətini versin! Allah dünyamızı müharibə və münasibətlərdən qorusun, imtətimizi sülh və əmin-amanlığa qovuşdursun! Allah torpaqlarımızı, Vətənimizi uğrunda canlarını fəda edən qəhrəman şəhidlərimizə rəhmət eləsin, qazilərimize cansağlığı versin. Qadiri Allah oruc və namazlarımızı qəbul etsin, bizi möğfirət və mərhəmətinə nail olan bəndələrdən qərar versin. Amin!

Vəssalamu aleykum və rəhmətullahi və bərkətuh!

Dövlət komitəsinin sədri Qaxda vətəndaşların müraciətlərini dinləyib

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və digər idarəetmə qurumlarının rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Sədri Ramin Məmmədov fevralın 27-də Qax şəhərində vətəndaşların müraciətlərini dinləyib.

Görüşdə Qax, Qazaxla, Balakən və Şəki rayonlarından vətəndaşların müraciətləri islam

dininə aid ibadət yerlərinə və ziyarətçılara din xadiminin təminatı, dini icmanın dövlət qeydiyyatına alınması, məscidin dini ədəbiyyatla təmin edilməsi, müqəddəs kitabları öyrənmə kurslarının yaradılması və digər məsələlərə bağlı olub.

Dövlət komitəsinin aidiyyəti struktur bölmə rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə vətəndaşların müraciət və təklifləri diqqətlə dinlənilib, müvafiq tədbirlərin görülməsi ilə bağlı tapşırıqlar verilib.

Azərbaycan ilə Belarusun Fəvqəladə Hallar nazirlikləri əməkdaşlıq əlaqələrini genişləndirir

Fəvqəladə hallar naziri general-polkovnik Kəmaləddin Heydər Belarus Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Dmitri Pineviç ilə görüşüb.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, görüşdə qonağa səmimi təbriklərini çatdıran nazir Kəmaləddin Heydər tarixən dostluq və qarşılıqlı hörmət prinsiplərinə söykənən Azərbaycan-Belarus münasibətlərinin son illər sürətli və hərtərəfli inkişafının əsasında dövlətlərimizin başçılarının uzadgörmə siyasəti və qarşılıqlı etimadın dayandığını xatırladı.

Nazir Kəmaləddin Heydər ölkəmizdə fəvqəladə halların idarə olunması sahəsində görülən işlər barədə qonağa ətraflı məlumat verib və bu sahədə Belarusun aidiyyəti qurumları ilə sıx əməkdaşlıq münasibətlərindən danışdı. Qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Fəvqəladə Hallar Nazirliyi ilə Belarus Respublikasının Fəvqəladə Hallar Nazirliyi arasında 2006-cı

ilin oktyabrında Minsk şəhərində imzalanmış əməkdaşlıq haqqında sənəd qurumlar arasında əlaqələrin qurulması və inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb edib. Fəvqəladə hallarla mübarizə üzrə müxtəlif istiqamətlər, o cümlədən təlim-tədris sahəsində əlaqələrin daim genişləndiyini bildiren nazir ötən ilin iyun ayında Belarusa rəsmi səfəri zamanı imzalanmış və 2025-2027-ci

illəri əhatə edən Kompleks Tədbirlər Planının uğurla icra edilməsindən danışdı. Səmimi görüşə görə təşəkkürünü bildiren səfir Dmitri Pineviç dövlətlərimizin başçıların qarşılıqlı etimada və hörmətə söykənən münasibətlərinin ölkələrimiz arasında müxtəlif istiqamətlərdə əlaqələrin dərinləşdirilməsində fundamental əhəmiyyət daşıdığını

vurğulayıb. Bu çərçivədə səfir fəvqəladə halların qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması sahəsində iki ölkənin müvafiq qurumları arasında əlaqələrin daha da genişləndirilməsinin qarşılıqlı faydasını vurğulayıb, bu istiqamətdə səylərini əsirgəməyəcəyini qeyd edib. Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə olub.

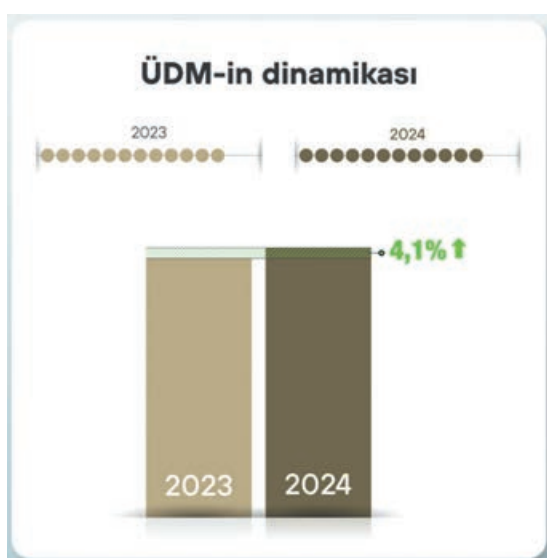
Dayanıqlı inkişaf və rifah yolu

Prezident İlham Əliyevin iqtisadi strategiyası Azərbaycanı regionda güc mərkəzinə çevirib

Ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etmiş qalib Azərbaycan yeni dövrdə davamlı sabitlik və tərəqqi yolunda inamla irəliləyir. Çevik iqtisadi yanaşmalar, qeyri-neft-qaz iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi, əlverişli biznes və investisiya mühiti və sair faktorlar ildən-ilə ölkəmizin iqtisadi uğurlarının artmasını təmin edir.

Yola saldıığımız 2024-cü ildə də ölkəmizdə sabit iqtisadi artıma, qeyri-neft-qaz sektorunun davamlı inkişafına nail olub. Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası Azərbaycanı dayanıqlı inkişafını təmin edib və ölkəmizi regionda iqtisadi güc mərkəzinə çevirib.

Azərbaycan dünyada güclü iqtisadi potensial olan nüfuzlu dövlət və etibarlı tərəfdaş kimi tanınmaqdadır. Ölkəmizin təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşan beynəlxalq və regional layihələr milli maraqlarımızın qorunması əsasında gerçəkləşdirilir. Qalib ölkə kimi arxada qoyduğumuz hər il qeyri-neft sektorunda önəmli irəliləyişlər, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin sürətli reinteqrasiyası, enerji istiqaməti üzrə beynəlxalq mövqeyin güclənməsi və "yaşıl iqtisadiyyat"ın genişləndirilməsi istiqamətində mühüm nailiyyətlərle xarakterizə oluna bilər.

Bütün bunlar isə Azərbaycanın milli iqtisadi inkişaf modelinin özünü doğrultduğunu bir daha sübut edir. Bu inkişaf modelində əsas diqqət Azərbaycan vətəndaşının rifahına və təhlükəsiz gələcəyinə yönəlib.

Uğurlu sosial-iqtisadi inkişaf göstəriciləri

Aparılan sosial-iqtisadi islahatlar, müxtəlif sferalarda köklü dəyişikliklər, şəffaflığın artırılması və digər mühüm amillər inklüziv sosial-iqtisadi inkişafda həlledici önəm kəsb edir. Dövlətimiz iqtisadi imkanların sosial sferada ədalətli təvəccümlü, vətəndaş məmnunluğunun daim yüksəldilməsi üçün bütün məqamlardan maksimum yararlanır. Ölkəmizdə sosial-iqtisadi sahədə həyata keçirilən siyasətdə Azərbaycan insanının yüksək rifahının təmin olunması, həyat keyfiyyətinin artırılması tədbirləri yeni uğurlarla davam etdirilir. Bu istiqamətdə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan sosial layihələr isə on minlərlə vətəndaşın rifahının yaxşılaşmasına mühüm töhfələr verir.

Iqtisadiyyat Nazirliyinə ünvanladığımız sorğunun cavablarına uyğun olaraq sosial-iqtisadi sahədə əldə edilən uğurları konkret göstərici və rəqəmlərlə ifadə edək:

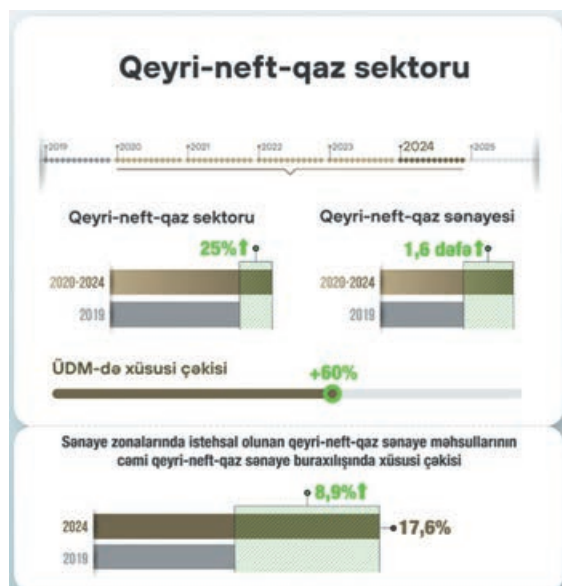
2024-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə ÜDM-in real həcmi 4,1 faiz artıb. Bu, Beynəlxalq Valyuta Fondunun 2024-cü ildə dünya iqtisadiyyatı üzrə gözlənilən artım tempindən 1 faiz bəndi çoxdur.

Son 5 ildə qeyri-neft-qaz sektoru real olaraq 25 faiz, qeyri-neft-qaz sənayesi isə 1,6 dəfə artıb. Qeyri-neft-qaz sektorunun ÜDM-də xüsusi çəkisi 60 faizdən çox olub. 2024-cü ildə sənaye zonalarında istehsal olunan qeyri-neft-qaz sənaye məhsullarının cəmi qeyri-neft-qaz sənaye buraxılışında xüsusi çəkisi 2019-cu ildə müqayisədə 8,9 faiz bəndi artaraq 17,6 faiz olub.

2024-cü ilin sonuna ölkənin strateji valyuta ehtiyatları ilin əvvəlində müqayisədə 3,7 faiz artaraq 71 milyard ABŞ dollarına çatıb ki, bu da ÜDM-in 95,5 faizinə bərabərdir və müvafiq qızıl idxalı istisna olmaqla, idxalın həcmi 4,0 dəfə üstələyir.

Qeyri-neft-qaz sektorunda davamlı inkişaf, əldə olunan nəticələr

Dövlət başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən qeyri-neft-qaz sektorunun inkişafı strategiyasının əsas məqsədi iqtisadi şaxələndirmə, neft-qaz amilindən asılılığın minimuma endirilməsi, inkişafın

davamlılığının təmin edilməsidir. Bu sahədə əldə olunan nəticələrə diqqət edək:

2024-cü ildə qeyri-neft-qaz sektorunun ixracı əvvəlki illə müqayisədə 0,3 faiz artaraq 3.356,5 milyon ABŞ dolları olub. Ötən il qeyri-neft-qaz sektorunun ixracında sənaye məhsullarının payı (kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı daxil olmaqla) 72,1 faiz təşkil edib. 2024-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə kənd təsərrüfatı və emalı məhsullarının ixracı 16,2 faiz və ya 184,7 milyon ABŞ dolları artaraq 1,3 milyard ABŞ dollarına çatıb. Xarici ticarət saldosu müsbət 5,5 milyard ABŞ dolları, müvafiq qızıl idxalı istisna olmaqla isə 8,8 milyard ABŞ dolları olub.

Sənaye zonalarına indiyədək 6,9 milyard manat ümumi investisiya yatırılıb

Hazırkı dövrdə sənayenin yeni modellərinin tətbiqi ilə inkişafı dayanıqlı iqtisadi artımda önəmli faktorlardır. Bu baxımdan iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasətinin mühüm istiqamətlərindən biri də qeyri-neft sənayesinin inkişafıdır. Bu istiqamətdə mühüm tədbirlər icra edilir, yeni istehsal müəssisələri və iş yerləri yaradılır, sənayenin yeni üsul və texnologiyalarla inkişafına, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin və rifahının yüksəldilməsinə əhəmiyyətli töhfələr verilir.

Dövlət başçısının təşəbbüsü ilə yaradılmış sənaye zonaları yeni dövrdə sənayenin inkişafında mühüm rol oynayır. Sənaye zonalarına daxil olan sənaye parkları və məhəllələri, eləcə də aqroparklar kimi səmərəli mexanizmlər ixracçılara mühüm istehsalın genişləndirilməsinə, innovativ və rəqabətqabiliyyətli sənayenin inkişafına, istehsal sahəsində iş yerlərinin sayının artırılmasına yeni imkanlar açır. Ölkədə 9 sənaye parkı - Sumqayıt Kimya, Balaxanı, Qaradağ, Pirallahı, Hacıqabul, Mingəçevir, Naxçıvan, Ağdam və "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" sənaye parkları, 4 sənaye məhəlləsi - Neftçala, Masallı, Sabirabad və Şürur sənaye məhəllələri, həmçinin qeydiyyatdan alınmış 24 aqropark mövcuddur.

Sənaye parklarında sahibkarlığın inkişafına əlverişli şərait yaradılıb və rezidentlər üçün stimullaşdırıcı mexanizmlər tətbiq olunur. Sənaye parklarının rezidentləri dövlət vəsaiti hesabına hazır infrastrukturla - qaz, işıq, su, kanalizasiya, fiber-optik, daxili avtomobil və demir yolları xətləri ilə təmin edilir. Rezidentlər qeydiyyata alındıqları tarixdən etibarən 10 il müddətinə omlak, torpaq, gəlir vergilərindən, həmçinin istehsal məqsədilə texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların idxalı zamanı ƏDV-dən və gömrük rüsumlarından azad olunurlar.

Iqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin idarəçiliyində olan sənaye parklarında tətbiq edilmiş idxal ƏDV-si və gömrük güzəştləri nəticəsində rezidentlər indiyədək 505 milyon manatdan çox, 2024-cü il ərzində isə 44 milyon manatdan artıq vəsaitə qənaət ediblər.

Bundan başqa, işğaldan azad olunmuş ərazilərdəki sənaye parklarında əlavə - kommunal xidmətlər üzrə, məcburi dövlət sosial sığorta haqqının subsidiyalaşdırılması, kreditlərin dövlət zəmanəti ilə təmin edilməsi və kredit faizlərinin subsidiyalaşdırılması, həmçinin müəyyən edilmiş bir sıra iqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə xammal və materialların idxalının əlavə dəyər vergisi və gömrük rüsumundan azad olunması ilə bağlı güzəştlər tətbiq edilir.

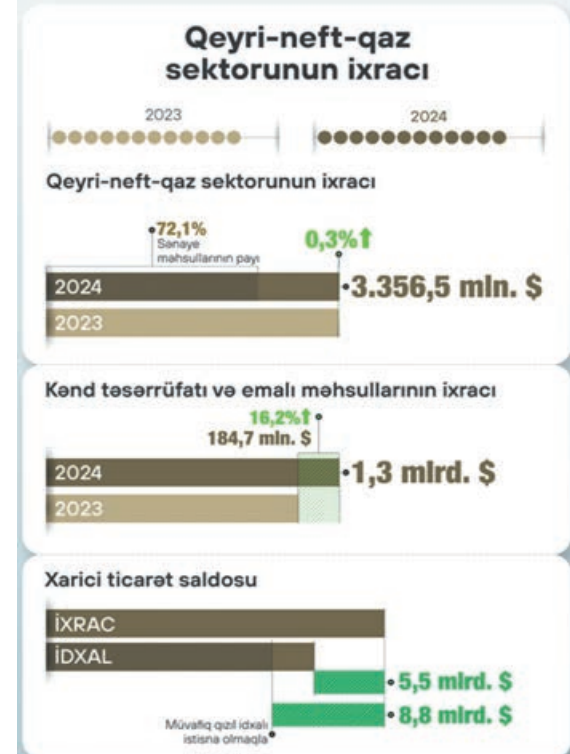
Sənaye zonalarına indiyədək yatırılan ümumi investisiyanın həcmi 6,9 milyard manat təşkil edib. Hazırda bu zonalarda 84 müəssisə fəaliyyətə başlayıb və 11000-ə yaxın yeni iş yeri açılıb.

Ötən il sənaye zonalarında 3,3 milyard manatlıq məhsul satışı həyata keçirilib

2015-ci ildən 2025-ci ilin yanvar ayının 1-dək sənaye zonalarında istehsal olunan 15,4 milyard manatlıq məhsul satışı həyata keçirilib, bunun da 4,9 milyard manatlıq hissəsi ixrac edilib. 2024-cü ildə sənaye zonalarında 3,3 milyard manatlıq məhsul satışı həyata keçirilib ki, bunun da 1,07 milyard manatlıq hissəsi ixracın payına düşür. Sənaye zonalarında istehsal edilən məhsullar dünyanın 70-dən çox ölkəsinə ixrac edilir.

2024-cü ildə sənaye zonalarının qeyri-neft sənayesi məhsulları istehsalında xüsusi çəkisi 17,6 faiz, qeyri-neft sənayesi məhsullarının ixracında isə 26 faiz təşkil edib.

Uğurlu müqavilə-hüquq bazası beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıqda önəmli amillərdəndir. Hazırda Azərbaycanın 10 ölkə ilə sərbəst ticarət sazişləri qüvvədədir. Müəyyən məhsullar üzrə Türkiyə bazarlarına güzəştli şərtlərlə giriş imkanı verən qarşılıqlı ölkə ilə Preferensial Ticarət Sazişinin əhatə

dairəsi genişləndirilib və Azərbaycan mənşəli 15 adda yeni məhsulun Türkiyəyə ixracına gömrük rüsumu güzəştli şərtlərlə əldə edilib.

Bu istiqamətdə aparılan işlərin davamı olaraq, ötən ilin iyulunda Pakistan Hökuməti ilə də Preferensial Ticarət Sazişi imzalanıb.

Hazırda Birlişmiş Ərəb Əmirlikləri ilə Hərtərəfli İqtisadi Tərəfdaşlıq Sazişi üzrə danışıqlar aparılır. Saziş çərçivəsində qarşılıqlı ticarətdə eksport məhsulları üzrə preferensial rejim tətbiqi müzakirə olunur. İxracın artırılması və şaxələndirilməsi məqsədilə digər ölkələrlə də preferensial və sərbəst ticarət sazişlərinin bağlanması imkanları genişləndirilir.

Beynəlxalq sərgi və ticarət yarmarkalarında ölkə sahibkarlarının iştirakına və "Made in Azerbaijan" brendinin xaricdə tanıtılmasına dəstək tədbirləri də ixracın artımını stimullaşdırır. Hazırda xarici ölkələrdə Azərbaycan məhsullarının təqdim olunduğu 12 ticarət evimiz, eləcə də 5 ticarət nümayəndəliyimiz fəaliyyət göstərir.

"Made in Azerbaijan" brendinin ölkə xaricində tanıtılması və ixracın stimullaşdırılması məqsədilə 10 fərqli mexanizm mövcuddur. Bu mexanizmlərin siyahısına ixrac və alıcı missiyalarının təşkili, beynəlxalq sərgi və yarmarkalarda vahid ölkə stendi ilə iştirak, bazar araşdırmalarının aparılması, həmçinin sahibkarlara beynəlxalq sertifikatların alınmasına kömək göstərilməsi, tədqiqat-inkişaf proqramlarının icrası və sair daxildir.

Ötən il ixracatçılarımız ümumilikdə 10 beynəlxalq sərgidə iştirak ediblər. Sərgilərdə müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən 70-ə yaxın yerli şirkət təmsil olunub və ixrac əməliyyatları üzrə dəyəri 18 milyon ABŞ dollarına qədər müqavilələr imzalanıb.

Dünya və regionda bir sıra mühüm enerji və nəqliyyat dəhlizlərinin təşəbbüscüsü və iştirakçısı olan Azərbaycanda digər mühüm layihə Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanıdır. Liman tranzit po-

tensialının artırılması baxımından böyük önəm kəsb edir. Əlverişli iqtisadi zonaları isə yerli və xarici investorları cəlb etməklə yüksək əlavə dəyərli, ixrac yönümlü məhsul və xidmət istehsalını təşkil edəcək, Azərbaycanın tranzit imkanlarını genişləndirəcək, yükdaşıma arıracaq.

Iqtisadiyyatda və əmək bazarında şəffaflaşmanın artım və inkişafa önəmli təsirləri

Dövlət iqtisadiyyatın şəffaflaşması, sahibkarlığın güclənməsi və dayanıqlı gəlirlər sisteminin formalaşması ilə iqtisadiyyatın böyüməsində maraqlıdır. Son illərdə aparılan vergi siyasəti iqtisadi tənzimləmənin başlıca alətlərindən biri olaraq müsbət dəyişikliklərə, "kölgə" iqtisadiyyatını ağırtmağa yönəlib.

Mikro sahibkarlıq kiçik biznesə, kiçik sahibkarlıq isə orta biznesə çevrilərsə, iqtisadiyyatda keyfiyyət dəyişiklikləri daha da artıb. Investisiyaların cəlb edilməsi üçün stimullaşdırıcı vergi siyasətinin tətbiqi, həmçinin "kölgə" iqtisadiyyatının miqyasının kiçildilməsi məqsədilə vergidə rəqəmsallaşmanın genişləndirilməsi önəmli tədbirlərdir. Bu istiqamətdə nəticəyönümlü işlər davam etdirilir. 2024-cü ilin daxilolmaları üzrə dinamikaya nəzər salanda, xüsusilə qeyri-neft-qaz sektorunda mühüm artım müşahidə olunur.

2024-cü ildə bu rəqəm 11 milyard manatdan çox olub və bu sektor üzrə vergi daxilolmalarının artım dinamikası əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 13,6 faiz təşkil edir. Qeyri-neft-qaz sektoru üzrə daxilolmaların cəmi vergi daxilolmalarında xüsusi çəkisi 69,8 faiz təşkil edib və əvvəlki illə müqayisədə təxminən 9 faizdən çox artım müşahidə olunub. 2024-cü ildə qeyri-neft-qaz sektoru üzrə vergi daxilolmalarının bütövlükdə qeyri-neft gəlirlərində payı 57,4 faiz təşkil edib.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin reinteqrasiyası iqtisadi artıma əlavə imkanlar açır

Azad edilmiş torpaqlarımızın reinteqrasiyası ölkənin iqtisadi potensialının artmasına, dayanıqlı inkişafa geniş imkanlar vəd edir. "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış dairi I Dövlət Proqramı"nın uğurlu icrası bu baxımdan böyük önəm daşıyır. Bu istiqamətdə investisiya cəlbini və biznes fəaliyyətinin genişləndirilməsi, məhsulların ixrac istehsalına əsaslanan dayanıqlı təcrübələrin tətbiqi, turizmin təşviqi və digər tədbirlər gerçəkləşdirilir.

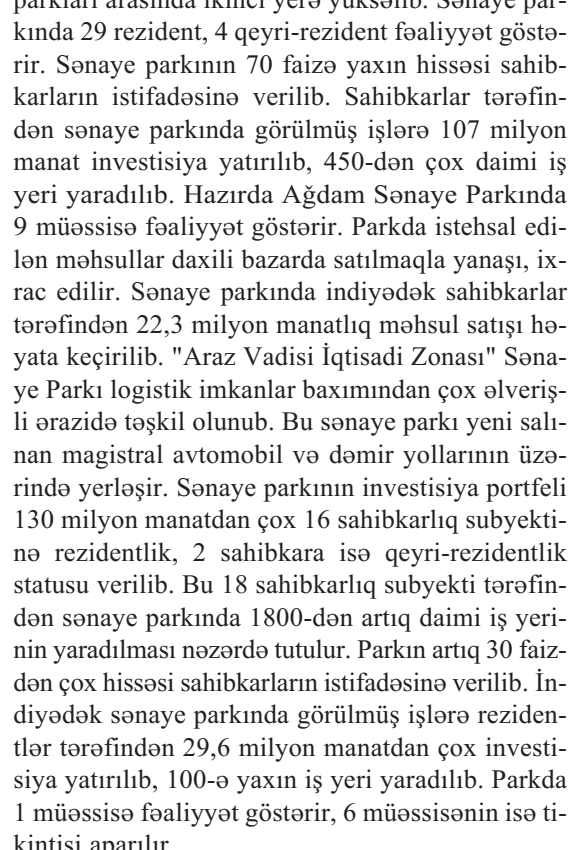
Bölgədə yeni istehsal müəssisələrinin qurulması, məşğulluğun təmin olunması məqsədilə yerli və xarici investorların cəlbini istiqamətdə dəstək tədbirləri xüsusi qeyd edilməlidir. Bölgə-

də fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün əlverişli investisiya mühiti yaradılıb. Burada istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olan rezidentlər üçün idxal olunan texnika, texnoloji avadanlıq və qurğular, habelə xammal və materiallar ƏDV və gömrük rüsumlarından azad edilib. Regionda fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektləri mənfəət (gəlir), torpaq, omlak və sadələşdirilmiş vergidən də azad olub.

Sahibkarlığın İnkişafı Fondu (SİF) "İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə fəaliyyət göstərən sahibkarlara dəstək" mexanizmi çərçivəsində sahibkarlıq subyektlərini banklardan əldə etdikləri kreditlər üzrə zəmanət və subsidiya ilə təmin edir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun zəngin təbii ehtiyatları mədəncixarma, kənd təsərrüfatı, "yaşıl enerji" və digər sahələrin inkişafı üçün böyük potensiala malikdir. Bölgədə biznes üçün güzəşt və azadolmalar, həmçinin güzəştli kredit, kredit-zəmanət və subsidiya mexanizmləri, digər dəstək tədbirləri tətbiq edilir. Eyni zamanda bölgədə rəqabətqabiliyyətli sənaye məhsullarının istehsalı, investorlar üçün əlverişli biznes mühitinin təmin edilməsi məqsədilə yaradılmış Ağdam və "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" sənaye parkları bölgənin sənayeləşməsinə mühüm faktorlara çevrilməkdədir. Ağdam Sənaye Parkı yaradıldığı qısa müddət ərzində rezident sayına görə ölkəmizdəki sənaye parkları arasında ikinci yeri yüksəlib. Sənaye parkında 29 rezident, 4 qeyri-rezident fəaliyyət göstərir. Sənaye parkının 70 faizə yaxın hissəsi sahibkarların istifadəsinə verilib. Sahibkarlar təsərrüfatından sənaye parkında görülmüş işlərdə 107 milyon manat investisiya yatırılıb, 450-dən çox daimi iş yeri yaradılıb. Hazırda Ağdam Sənaye Parkında 9 müəssisə fəaliyyət göstərir. Parkda istehsal edilən məhsullar daxili bazarda satılmaqla yanaşı, ixrac edilir. Sənaye parkında indiyədək sahibkarlar tərəfindən 22,3 milyon manatlıq məhsul satışı həyata keçirilib. "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkı logistik imkanlar baxımından çox əlverişli ərazidə təşkil olunub. Bu sənaye parkı yeni salınan magistral avtomobil və demir yollarının üzərində yerləşir. Sənaye parkının investisiya portfelində 130 milyon manatdan çox 16 sahibkarlıq subyekti - rezidentlik, 2 sahibkara isə qeyri-rezidentlik statusu verilib. Bu 18 sahibkarlıq subyekti tərəfindən sənaye parkında 1800-dən artıq daimi iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. Parkın artıq 30 faizdən çox hissəsi sahibkarların istifadəsinə verilib. İndiyədək sənaye parkında görülmüş işlərdə rezidentlər tərəfindən 29,6 milyon manatdan çox investisiya yatırılıb, 100-ə yaxın iş yeri yaradılıb. Parkda 1 müəssisə fəaliyyət göstərir, 6 müəssisənin isə tikintisi aparılır.

Ötən il dekabrın 1-dək işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mövcud olan sənaye parklarının rezidentlərinə idxal olunan texnika, texnoloji avadanlıqlar, eləcə də xammal görə 82 təsdiqedicisi sənədlərlə təmin edilmişdir. Bu sənədlər əsasında müəssisələr tərəfindən təqribən 5,6 milyon manat dəyərində vergi və rüsumlardan azadolma tətbiq olunub.

Sosial-iqtisadi münasibətləri daha səmərəli etmək, sakinlərin xidmət və həyat keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq üçün dövlət başçısının təşəbbüsü ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "Ağıllı şəhər" və "Ağıllı kənd" konsepsiyası həyata keçirilməkdədir. İlk "Ağıllı kənd" layihəsinin təməli 2021-ci ilin aprelində Zəngilan rayonunda Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyulub, kənd hazırda məskunlaşdırılıb. Həmçinin dövlət başçısı tərəfindən 2021-ci ilin oktyabr ayında ikinci "Ağıllı kənd" konsepsiyası əsasında Füzuli rayonunda bir neçə kəndi birləşdirən Dövlətyarlı kəndinin təməli qoyulub. Kənddə "yaşıl" və alternativ enerjiden istifadə, "ağıllı idarəetmə" sistemi tətbiq ediləcək və "Ağıllı kənd" təsərrüfatı sahəsi fəaliyyət göstərəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Avropa İttifaqı-Ermənistan Parlament Tərəfdaşlığı Komitəsinin 25 fevral 2025-ci il tarixli bəyanatına münasibəti

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Avropa İttifaqı-Ermənistan Parlament Tərəfdaşlığı Komitəsinin 25 fevral 2025-ci il tarixli bəyanatını şiddətlə qınayır, bu sənədi Avropa Parlamenti ilə Ermənistanın Azərbaycan qarşı apardığı qaraxma kampaniyasının növbəti nümunəsi kimi qiymətləndirir.

Ermənistan tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş Xocalı soyqırımının növbəti ildönümü ərzində qəbul edilmiş bu bəyanat, Azərbaycan əleyhinə səsləndirilmiş absurd və tamamilə əsassız ittihamlar həm Ermənistanın, həm də Avropa Parlamentinin əsl məhiyyətini bir daha ortaya qoyur.

Nöticə etibarilə, bu bəyanat Ermənistan tərəfinin Azərbaycanla danışıqlar prosesində qeyri-səmimiyyətini yenidən nümayiş etdirmiş oldu. Ermənistan parlamentinin, o cümlədən hakimiyyətinin işində iştirak edən erməni partiyasının nümayəndələrinin Ermənistan rəhbərliyinin Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünün tanımasını, habelə dövlətlərarası münasibətlərin normalaşdırılması ilə bağlı çıxışlarına birbaşa zidd olan bir bəyanatı dəstəkləməsi bunun bariz göstəricisidir.

Digər tərəfdən, bu bəyanat Avropa Parlamentində Azərbaycanla münasibətdə dərin kök salmış nifrət siyasətinin növbəti təzahürüdür.

Bəyanatda Ermənistanı ısrarla qurban kimi qələmə verməyə çalışanlara xatırlatmaq istərdik ki, Ermənistan onilliklər boyu faşist ideo-

logiyasını bəsləyən bir ölkədir. Bu ideologiya da onun Azərbaycana qarşı 30 illik təcavüzünün əsasını təşkil edir. İşğal dövründə Ermənistan ağır cinayətlər, o cümlədən hərbi cinayətlər, insanlığa qarşı cinayətlər və soyqırımı aktları törədib. Ermənistan etnik təmizləmə həyata keçirib və bir milyona yaxın azərbaycanlı öz doğma yurdlarından, o cümlədən Zəngəzur, Dərələyəz, Göyçə və digər ərazilərdən qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə salıb. Ermənistan Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin 20 faizini yerlə-yeksan edərək talan edib, dövlət və şəxsi mülkiyyətə milyardlarla ABŞ dolları dəyərində maddi ziyan vurub, işğal olunmuş ərazilərdə və Ermənistan ərazisində azərbaycanlılara məxsus mədəni irsi məhv edib və özünüküləşdirib.

Ermənistan sonrakı rəhbərliyi dövründə hərbi cinayətlərin araşdırılması üçün heç bir addım atmayıb. Onilliklər ərzində günahsız azərbaycanlılara qarşı törədilmiş ağır cinayətlərə görə heç bir erməni məsuliyyətə cəlb olunmayıb. Bu vəziyyət səhvən demokratik və insan haqlarının müdafiəçisi kimi təqdim edilən Ermənistanın indiki hökuməti dövründə də davam etməkdədir.

Təəssüflər olsun ki, Azərbaycan ərazilərinin işğalı ilə bağlı çoxsaylı beynəlxalq sənədlərə, o cümlədən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinə baxmayaraq, nə Avropa İttifaqı, nə də onun parlament strukturu heç bir zaman Ermənistan qarşı sanksiyaların tətbiqinə çağırış etməyib və bununla da, faktiki olaraq, Azərbaycan ərazilərinin

qanunsuz işğalının davam etməsini təşviq edib. Bu isə Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiqinə səsləyən avropalı parlamentarlarda dərin kök salmış azərbaycanofobiya meyillərini ifşa edir.

Ermənistanın onilliklər boyu Azərbaycan ərazilərini minalarla çirkləndirməsinə, ölkəmizə qarşı bir irqi siyasətin nəticələrinin aradan qaldırılması istiqamətində əməkdaşlıqdan yayınmasına münasibətdə Avropa Parlamentindən hər hansı bir mövqə bildirilməməsi təəssüf doğuran digər bir məqamdır. Belə görünür, avropalı parlamentarilər günahsız insanların həyatını itirməyə davam etməsini, bu minaların Azərbaycanın yalnız öz

imkanları hesabına apardığı yeni-tədqiqat və bərpa işlərinə ciddi əngəllər törətməsini dərk etməkdə gecikməyib.

Avropa Parlamenti keçmiş münaqişə dövründə itkin düşmüş 4000 azərbaycanlını tələyinə də eyni dərəcədə biganəlik nümayiş etdirir. Halbuki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə tapılan kütləvi məzarlıqlar Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı törətdiyi qeyri-insani hərəkətlərin miqyasını və vəhşiliyini bir daha təsdiq edir.

Avropalı parlamentarilər insan haqları, o cümlədən geri qayıtmaq hüququ haqqında danışıqlar, nədənsə 1980-ci illərin sonlarında indiki Ermənistandan zorla qovulmuş

təxminən 250.000 azərbaycanlı qaçqının geri qayıtmaq hüququnu rahatlıqla gözdən salıblar. Sağlam məntiq Avropa Parlamentinin bu fundamental insan haqlarına məsələsinə ədalətli yanaşma nümayiş etdirməsini, Ermənistanı bu insanların öz ata-babalarına qayıtması üçün lazımı şərait yaratmağa çağırmasını tələb edir. Təəssüf ki, həm Ermənistan, həm də Avropa Parlamenti iki ölkə arasında etimadın qurulmasına müsbət töhfə verəcək bu məsələni görməzlikdən gəlməyə ısrar edirlər. Bu cür davranış isə Avropa İttifaqının qoruduğunu iddia etdiyi liberal dəyərlərə tamamilə ziddir.

Azərbaycanın Ermənistanın Konstitusiyası və digər hüquqi sə-

nədləri ilə bağlı narahatlığı qanuni və əsaslıdır. Reallıq budur ki, Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycan qarşı ərazi iddiaları mövcuddur. Bu vəziyyət isə həmin ölkənin ali sənədinə zidd olan istənilən beynəlxalq sazişin qanuniliyinə ziddir. Təəssüf ki, Ermənistanın Konstitusiyasına düzəlişlər edilməsinin zəruriliyinə dair Azərbaycanın mövqeyi heç bir halda maksimalist mövqə deyil, eyni zamanda Ermənistanın özü üçün də sadəcə daxili məsələ deyil, Ermənistanın Azərbaycan ərazi bütövlüyünü tam şəkildə tanıması təmin olunmalıdır.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq, Avropa İttifaqı-Ermənistan Parlament Tərəfdaşlığı Komitəsinin tarixi faktları təhrif edən və Azərbaycanı ədalətsiz şəkildə ittiham edən qərəzli və birtərəfli bəyanatını qəti şəkildə rədd edir. Belə addımlar yalnız fikir ayrılıqlarını dərinləşdirməyə xidmət edir, sülh və barışıq təmin etmək söylərini sarsıdır. Əgər Avropa Parlamenti haqiqətən də Cənubi Qafqazda sabitliyi təşviq etməyə çalışırsa, bu qurum ötan dövrlərdəki haqsızlıqları etiraf edən, Ermənistanın revanşist siyasətini və militarizasiya cəhdlərini təşviq etməyən tarazlı və ədalətli yanaşmanı rəhbər tutmalıdır.

Al-nin öz qonşusunun ərazisini 30 il ərzində işğal altında saxlamış Ermənistan Avropa Sülh Mexanizmi və digər proqramlar vasitəsilə hərbi dəstək vermək qərarı isə dərin narahatlıq doğurur. Bunun regionda sülh və sabitliyə töhfə vermək söyləri ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Təcavüzkar ölkəyə göstərilən bu yardım regionda sabitliyi pozmağa və potensial olaraq silahlanma yarışını alovlandırmağa yönəlmiş addımdır.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq, Avropa İttifaqı-Ermənistan Parlament Tərəfdaşlığı Komitəsinin tarixi faktları təhrif edən və Azərbaycanı ədalətsiz şəkildə ittiham edən qərəzli və birtərəfli bəyanatını qəti şəkildə rədd edir. Belə addımlar yalnız fikir ayrılıqlarını dərinləşdirməyə xidmət edir, sülh və barışıq təmin etmək söylərini sarsıdır. Əgər Avropa Parlamenti haqiqətən də Cənubi Qafqazda sabitliyi təşviq etməyə çalışırsa, bu qurum ötan dövrlərdəki haqsızlıqları etiraf edən, Ermənistanın revanşist siyasətini və militarizasiya cəhdlərini təşviq etməyən tarazlı və ədalətli yanaşmanı rəhbər tutmalıdır.

USAID-in ləğvi ümumbəşəri maraqlara cavab verir

"ABŞ-nin Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi Marşal planı çərçivəsində ötan esrin ortalarında kənd təsərrüfatı, ticarət, qlobal səhiyyə, demokratiya, humanitar yardım dəstək məqsədilə yaradılmış, uzunmüddətli iqtisadi və sosial inkişafa yönəlməli nəhəng təsərrüfatdır. Lakin reallıqda USAID bu məqsədlər altında daha çox dövlətlərin asılılıq altına salınması istiqamətində proqramlara fokuslanıb".

davranıblar. Pauer fəaliyyəti dövründə davamlı formada nifrət dilinə üstünlük verərək, separatizmi dəstəkləyib, insan haqları zəminində etnik qarşıdurmaya təşviq və bu niyyətlər üçün USAID-in potensialını səfərbər edib", - deyərək əlavə edib.

Deputat qeyd edib ki, ötan il USAID-in Ermənistan 5 illik yardım paketini 2 dəfə artırması da möhz bu çərçivədə qiymətləndirilməlidir. Ermənistanda artan revanşist əhval-ruhiyyə, bu ölkənin işğal dövrünün status-kvosunu bərpa etməyə niyyətini açıq müstəvidə bəyan etməsi fonunda USAID-in artan yardımları, təbii ki, təsadüf hesab edilə bilməz. Görünür odur ki, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı adı altında USAID Ermənistan cəmiyyətində qisasçılıq ideyasını dəstəkləyərək Azərbaycanla münaqişəni yenidən alovlandırmağa təşviq edir. Lakin bölgədə artıq elə bir reallıq yoxdur ki, ABŞ-nin Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin proseslərə hər hansı formada köklü təsir etmək imkanı minimuma enib, xüsusən Azərbaycan vətəndaş cəmiyyəti institutlarında həyata keçirilən şəffaflaşma və sağlamlaşma fonunda təsirin ölkəmizə təsiri mümkünsüzdür. USAID ərasına son qoyulması onu göstərməkdədir ki, Trump iqtidarını bu təxribatçı təşkilatın Vaşinq-

tonun maraqlarına cavab vermədiyi qənaətdədir. Cənab Trump da yaxşı anlayır ki, bu maraqları bölgənin zəif bəndi olan Ermənistanla əməkdaşlıq zəminində formalaşdırmaq mümkün deyil. Prezident İlham Əliyev də dəfələrlə bəyan edib ki, ABŞ-nin Azərbaycanla münasibətlərini Azərbaycan-Ermənistan prizmasından, yaxud ABŞ-Ermənistan prizmasından qiymətləndirilməsi, yaxud Bakı-Vaşinqton münasibətlərinin bu çərçivədə qurulması yolverilməzdir. Bu, əksinə ABŞ-nin ötanın mövqelərini zərba altına alır.

B.Məhərrəmov vurğulayıb ki, dövlətlərin daxilində QHT-lər və ya media təsisatları yaratmaq, yaxud 5-ci kolona çevirməklə nəyə nail olmaq mümkün deyil. "Son məlumatlar göstərir ki, USAID dünya üzrə 700-dən çox media, 6200-dən artıq jurnal və 300-ə yaxın media sferasına dair QHT maliyyələşdirib və zaman-zaman vahid təzislərlə onları öz niyyətlərinin alətinə çevirib. Sırr deyil ki, 2012-ci ildə "Eurovision" mahni müsabiqəsindən, Laci yolunda ekologiyaların aksiyalarından Vətən müharibəsinə, o cümlədən, Azərbaycan-Ermənistan normalaşma prosesində COP29-dək beynəlxalq mediada ölkəmiz əleyhinə aparılan çirkin kampaniya da möhz bu konfigurasianın məhsuludur. Lakin bununla Vaşinqton bölgədə nəyə nail olubmu? Eləcə də digər coğrafiyalarda bərabər hüquqlu tərəfdaşlıqlar USAID-in təxribatçı və ayırıcı xətlər təşviq edən konfigurasiasından daha çox üstündür. Bu mənada USAID-in ləğvi, əslində, ümumbəşəri maraqlara cavab verir".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

QHT-lər Ermənistanın dağ-mədən sənayesinin ekoloji fəsadlarına dair topoqrafik və kosmik görüntülü rəqəmsal xəritə hazırlayıb

Dünya "Environmental Protection First" (EPF) Koalisiyası Cənubi Qafqazın və Xəzər dənizinin ekoloji vəziyyətini zəhmətə gətirən Ermənistanın dağ-mədən sənayesi müəssisələri barədə interaktiv rəqəmsal xəritəni ictimaiyyətdə təqdim edib. İnfobank məhiyyətli rəqəmsal xəritə Azərbaycan, ingilis və erməni dillərində hazırlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, rəqəmsal xəritəni tərtib edən Koalisiyaya üzv olan "Azərbaycan Kartoqrafları" İctimai Birliyinin sədri Müqabil Bayramov bu unikal resurs üzərində peşəkar komandanın bir ildən çox fəal iş apardığını bildirib. O, "Environmental Protection First" Koalisiyasının 2024-cü ildə Azərbaycan, ingilis və erməni dillərində "Ermənistan Respublikasının mineral xammal resursları" adlı xəritə də hazırladığını, indiki Coğrafi İnformasiya Sistemləri (CİS) proqramlarına əsaslanan rəqəmsal xəritənin həmin xəritənin bazasında ərsəyə gətirildiyini, lakin materialların xeyli zənginləşdirildiyini diqqətə çatdırıb. Müəllif onu da əlavə edib ki, interaktiv xəritədə faydalı qazıntıların növləri, yerləşdiyi ərazilər, əsas çirkləndirici müəssisələr, onların hansı maddələrlə hansı çayları çirkləndirməsi barədə məlumatlar təqdim olunur. "Ermənistanda dövlət qurumları bu barədə susmağa üstünlük verir, amma biz xəritələri həm də erməni dilində hazırlayıb ki, yerli ictimaiyyət ondan gizlədilmiş ekoloji cinayətlərdən əgah olsun. Peşəkar kartoqrafik əsər olan xəritə müasir "WGS-84" koordinat sisteminə uyğun, klikləmə üsulu ilə obyektlər haqqında ətraflı məlumat almaq mümkündür. Xəritənin altlığı həm topoqrafik, həm də kosmik görüntülüdür. İstehsal müəssisələri haqqında məlumatlar kosmik təsvirlərin analizi nəticəsində alınıb. Xəritədə xammal emalı müəssisələrinin, istismar edən şirkətlərin adları, müəssisələrin təyinatı, ətraf mühitə təsirləri haqqında məlumatlar, foto və videolar verilib", - deyərək əlavə edib.

"Environmental Protection First" (EPF) Koalisiyasının həmtəsisçisi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETS) yanında İctimai Şuranın

sədri Amin Məmmədov qeyd edib ki, Ermənistanın və bu ölkədə işləyən xarici şirkətlərin dünyada qəbul olunmuş ekoloji norma və standartlar çərçivəsində aparılan ekoloji fəaliyyəti dərhal dayandırılmalıdır, Ermənistanın bütün bölgəni zəhmətə gətirən çirkinləşməsi, Ermənistan əhalisi və region ölkələrinin ictimaiyyəti onlardan gizlədilmiş barədə mütləq xəbər tutmalıdır. "Azərbaycan QHT-lərinin Ermənistanın dağ-mədən sənayesinin ekoloji fəsadlarına qarşı açdığı cəhbə dünyanın ən müxtəlif ölkələrindəki ekoloji təşkilatlar tərəfindən alqışlanıb. Biz davamlı dəstək mesajları alırıq. 2024-cü ilin may ayında BMT-nin Vətəndaş Cəmiyyəti Forumunda, sentyabrda ABŞ-də BMT-nin Gələcəyini Sammiti toplantısında, noyabrda COP29-da biz bu barədə geniş iş aparmışıq. Ermənistanın hərəkətlərindən bir çox ekofaallar və beynəlxalq ekspertlər dəhşətə gəlib". Amin Məmmədov artıq İran mediasında da mövzunu müzakirəsinin başlandığını deyib: "Bu günlərdə İranın ekoloji problemlər üzrə ixtisaslaşmış nəşri olan "Pəyam-e ma" qəzeti Araz çayının çirklənməsi ilə bağlı geniş hesabat dərc edib. Hesabatda açıq yazılır ki, Araz çayı 59 ağır metallı yüksək dərəcədə çirkləndirilib. Suyu çirkləndirən əsas elementlər alüminium, arsen, mis, manqan, molibden, qurğuşun və vanadiumdur, bunlar əsasən Ermənistanın dağ-mədən müəssisələrindən qaynaqlanıb".

A.Məmmədov xatırladı ki, 2024-cü ildə Tehrandə keçirilən "Mədən sənayesində davamlı inkişaf" adlı konfransda çıxışında İranın Mədən Evinin sədri Məhəmmədraz Bəhrəmon Ermənistanın mis mədənlərinin tullantı sularının Araz çayına axıdıldığını, amma İran hökumətinin buna göz yumduğunu dilə gətirib.

"Environmental Protection First" (EPF) Koalisiyasının həmtəsisçisi, Azərbaycan Milli QHT Forumunun İdarə Heyətinin üzvü, deputat Pərvanə Vəliyeva bəyan edib ki, Ermənistan ötanın dağ-mədən müəssisələrində beynəlxalq qurumlarla, xarici QHT-lərlə birgə ekoloji monitorinqlər keçirmək üçün Azərbaycan QHT-lərinə şərait yaratmalıdır: "Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan bu mövzuda Azərbaycan ictimaiyyətinin, dünyanın onlarla ölkəsindən olan vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının ona ünvanlanan müraciətlərini 2 ilə yaxındır ki, cavabız qoyub. Hələ də Ermənistanın dağ-mədən müəssisələri Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Sənədinin gizlədir, ictimaişdirməkdən imtina edir".

Pərvanə Vəliyeva ictimaiyyətdə təqdim edilən interaktiv rəqəmsal xəritədə Azərbaycan xalqına məxsus milli toponimlərin olduğu kimi verilməsini, hətta yer adları ilə bağlı tarixi xəritələrə istinadları yüksək qiymətləndirib, bunun Qərbi Azərbaycan yaddaşı prizmasından da mühüm əhəmiyyətini vurğulayıb.

"Environmental Protection First" (EPF) Koalisiyasının həmtəsisçisi Sabit Bağirov təklif edib ki, Mədən Sənayesində Şəffaf Təşəbbüsü öz Standartında ekoloji normaların tətbiqinə dair meyarları gücləndirilməlidir: "Belə olsa, Mədən Sənayesində Şəffaf Təşəbbüsünün üzvü olan Ermənistan bu sahədə daha şəffaf və məsuliyyətli olar. BMT-nin Trans-sərhəd su axarlarının və beynəlxalq göllərin mühafizəsi və istifadəsi haqqında Konvensiyası üzrə Katibliyi də bu problemlə bağlı konkret mövqə ortaya qoymalıdır. Biz onlarla da görüşməyə hazırıq. Çünki Ermənistan bu Konvensiyaya qoşulmaqdan qaçır".

Qeyd edək ki, "Environmental Protection First" (EPF) Koalisiyasının hazırladığı interaktiv rəqəmsal xəritə yaxın günlərdə Koalisiyanın saytında yerləşdiriləcək.

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Vardanyan sussa da... layiqli cəzasını alacaq

Ermənistan vətəndaşı olan, Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq öleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri ilə, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesinin baxış iclasları davam etdirilir.

Sözügedən məhkəmə iclaslarında R.Vardanyanın itiham olunduğu cinayət əməlləri üzrə suallara cavab verməməsi, susması xüsusi diqqət cəhəti.

Elə başa düşülür ki, bəlkə də Vardanyan Vətən müharibəsindən sonra Qarabağda törətdiyi cinayət əməllərinə görə utandığında danışmağa söz tapmır, dili lal olur. Amma bu, qətiyyətlə belə deyil. Baxışlarından kin-küdurət yağan tülkü xislətli Vardanyan ösüldü düşündür ki, iclaslarda ağzına su almaqla guya xalqımıza qarşı höyətə keçirdiyi bədnam əməllərin üzərini örtəcək, beləcə Azərbaycan qanunları ilə mühakimə olunmaqdan da qurtulacaq. Lakin hazırda Bakıda məhkəmələri davam etdirilən və xalqımıza, ölkəmizə qarşı silsilə cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İşxanyan, Davit Babayan, Lyova Mnatsakanyan, Davit Manukyan kimi, Ruben Vardanyanın da təqsiri sübuta yetirilərsə, layiqli cəzası verilməlidir. Yəni Vardanyan məhkəmədə hor nə qədər erməni hiyləsinə əl atsa da bu ona qətiyyətlə kömək etməyəcək.

Maraqlı qüvvələrin məşası

44 günlük müharibədən sonra tələsik Rusiya vətəndaşlığından çıxaraq özünü Qarabağda yitirən R.Vardanyan burada Azərbaycan qanunlarına zidd fəaliyyətlə məşğul olmağa başladı. Bözi maraqlı dairələrin bölgədəki çirkin planlarını yerinə yetirmək üçün məşası rolunu oynayan Vardanyan separatçı rejimin "dövlət naziri" seçildi. Ara qarışdırmaqla məşğul olan bu erməni dollal separatizmi gücləndirməyə, vəziyyətin gərginləşməsinə çalışdı. Missiyasına uyğun olaraq dialoq prosesinə mane olmağa, təhlükəsizliyə təhdidlər yaratmağa başladı, pul vəsaitlərini Qarabağdakı qanunsuz silahlı birləşmələrin terrorçuluq fəaliyyətinin təşkilinə yönəltdi. Azərbaycanın suveren ərazilərində sərvətlərimizin talançılığı ilə məşğul olan Vardanyan onu xüsusi dağıdıcı missiya ilə Qarabağda yerləşdirən qüvvələrə gücünərdək ard-arda sərəmsən açıqlama və bəyanatlar verdi. Eyni zamanda tarixi təhriif edən tamamilə yalan və böhtan xarakterli məlumatlarla dünya ictimaiyyətində çəşnliq yaratmaq istəyirdi. Təbii ki, bu siyahını uzatmaq da olar, amma elə bu nümunələr də R.Vardanyanın cinayət əməllərini aydın təsvir etməyə yetir.

Ümumiyyətlə, R.Vardanyanın Vətən müharibəsindən sonra bu bölgəyə yerləşib özbaşnalıqlar etməsi, bir növ Azərbaycanın söbri ilə oynamaq demək idi və bunun çox sürməyəcəyi əvvəlcədən gün kimi bölli idi.

Azərbaycan 2023-cü il sentyabrın 19-20-də keçirdiyi anti-terror tədbirləri sayəsində Qarabağda separatizmə bərdəfəlik son qoydu, suverenliyini təmin etdi və Konstitusiyası respublikamızın bütün ərazilərində qüvvəyə mindi. Beləliklə, növbə vaxtilə xalqımıza, ölkəmizə qarşı sayısız cinayət əməlləri törətməsinə canilərin layiqli cəzalarını almasına gəldi. Qondarma qurumun quldur rəhbərləri Bakıya gətirilərk ədalət mühəkiməsinə çıxarıldı.

Törətdiyi qeyri-qanuni əməllərə görə R.Vardanyan 2023-cü il sentyabrın 27-də

saxlanılaraq, itiham elan edilməklə təqsirləndirilən şəxs qismində cinayət məsuliyyətinə cəlb olundu. Barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilən R.Vardanyan Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq öleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilir və onun barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesinin baxış iclasları davam etdirilir.

Oyunbazlığın növbəti pərdəsi

Vurğuladığımız kimi, R.Vardanyan keçirilən məhkəmə iclaslarında ona ünvanlanan sualları cavablandırmıyaraq imtina edir. Fevralın 25-də keçirilən iclasda da analoji hal təkrar olunub.

Ona qondarma rejimin dövlət naziri vəzifəsinə təyin edilməsi qaydası, həmin vəzifəyə təyin olunmasının zamanının kim tərəfindən verilməsi, bununla bağlı məsləhətləşmələr

apardığı insanların şəxsiyyəti, Azərbaycanın əvvəllər işğal altında olmuş ərazilərinə səyahət etməsi, "Biz və Bizim dağlar Ərazi İnkişaf Agentliyi" və "Artsaxın Təhlükəsizliyi və İnkişaf Cəbhəsi Hərəkatı"nın fəaliyyət istiqamətləri barədə suallar verilib.

Dövlət itihamçıları ona Ermənistan ərazisindən keçərək qanunsuz olaraq Azərbaycanın suveren ərazisi olan Qarabağda gəlməsi, keçmiş qondarma rejimin ərazidə dövrüyədə olan pul vahidi, həmin ərazidə Ermənistan pasportundan istifadə olunma səbəbi, Ermənistan silahlı qüvvələrinin orada yerləşməsinin məqsəd və əsasları, R.Vardanyan tərəfindən Azərbaycan və Erməni xalqlarının birgə yaşamasının qeyri-mümkünlüyünü ifadə edən, habelə xalqlar arasında nifrət və ədavəti oyadan xarakterə malik çıxışların edilmə səbəbi və məqsədi, qondarma rejimin maliyyələşdirilməsi forması və Ermənistan dövlətinin bu prosesdə iştirakı, "dövlət naziri" vəzifəsinin qısa müddət olmasının səbəbi barədə suallar verilib. R.Vardanyan isə bu sualları cavablandırmıyaraq imtina edib.

Ancaq suç bölli, günahkar bölli. Vətən müharibəsindən sonra Qarabağda "desant" kimi peyda olaraq bölgədə vəziyyəti təhdid edərək dağıdıcı fəaliyyətlə məşğul olan R.Vardanyan məhkəmə iclaslarında sussa da, susmasa da, nəticə dəyişməyəcək.

Bu fitnəkarın cinayət əməlləri sübuta yetiriləcək və layiqli cəzasını alacaq.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

Ermənistanın absurd təklifləri sülh prosesini əngəlləyir

Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması, sülh sazişi layihəsinin hazırlanması istiqamətində təmaslar davam edir. Bakının mövqeyi aydın və birmənalıdır. Sülh sazişinin imzalanması üçün Ermənistan ilk növbədə hal-hazırda ölkəmizə qarşı ərazi iddialarına istinad edən konstitusiyasında müvafiq dəyişikliklər etməlidir.

Bundan başqa Ermənistan keçmiş münasibətlərin qalıqları olan Minsk qrupunun və digər lazımsız strukturların hüquqi baxımdan ləğvi üçün təşəbbüs göstərməlidir. Lakin bu məsələlərin heç biri ilə bağlı Ermənistan tərəfindən konkret addımların atılması müşahidə olunmur. Bu da İrəvanın əsl niyyəti barədə haqlı suallar yaradır.

Eyni zamanda Ermənistanın baş nazirinin və rəsmilərinin sülh sazişi ilə bağlı təklifləri onların münasibətlərin normallaşdırılmasında səmimi olmadığını, hər vaxtda bu prosesə kölgə salmağa və ya onu ləngitməyə çalışdığını göstərir. Bunu Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın bu günlərdə verdiyi açıqlamalar da təsdiq edir. Paşinyan bildirir ki, iki ölkə arasında razılaşdırılmamış maddələrdən biri sərhəddə üçüncü ölkə qüvvələrinin yerləşdirilməsi ilə bağlıdır.

Mövlm olduğu kimi, Ermənistanda Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının yerləşdirilməsi məhz İrəvanın özünün təşəbbüsüdür. Bu missiya 2022-ci ilin payızında əvvəlcə 40 nəfərli Ermənistanla gəlib. Daha sonra missiyanın tərkibi artırılaraq 200 nəfəri ötüb. Bu yaxınlarda isə missiyanın mandatını daha iki il müddətinə - 2027-ci ilin fevralına qədər uzatmaq barədə razılıq əldə edilib. Paşinyan Aİ-nin və Fransanın təlimatı ilə ölkəsində müşahidəçilər yerləşdirilməsinə qol qoymasaydı, Azərbaycanla

Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması prosesində belə bir mövzuda fikir ayrılığı da olmazdı. Ümumiyyətlə, iki ölkə sülh sazişi imzalayacaqs, üçüncü qüvvələrin sərhəddə nə işi var? Reallıq həm də onu göstərir ki, Aİ-nin missiyasının Ermənistanla fəaliyyəti, Azərbaycan ərazilərini binoklla müşahidə etməsi əlavə gərginlik yaratmaqdan başqa bir şey deyil. Bu baxımdan Aİ missiyasının fəaliyyətinə son qoyulmasına dair Azərbaycanın mövqeyi tamamilə ədalətlidir.

Ermənistanın baş naziri açıqlamasında onu da bildirir ki, rəsmi Bakı İrəvanın silahların qarşılıqlı nəzarəti və yoxlanılması təklifini cavabsız qoyub. Öncə onu qeyd edək ki, silahlanma ilə bağlı məsələlər münasibətlərin normallaşdırılması və sülh sazişinin mətni üzrə təmaslarla müzakirə mövzusu deyil. Eyni zamanda Azərbaycanın silahlanma ilə bağlı kiməsə hesabat verməsi mümkün deyil. Digər tərəfdən bu, tamamilə məntiqli bir təklifdir və heç bir çətinlikə gətirib çıxarmır. Paşinyanın bu təklifi həm də İrəvanın narahatlığı ilə bağlıdır. Çünki Ermənistan nə qədər silahlandı, Azərbaycanın geri qalır. Sadəcə Paşinyan bu kimi mənasız məsələlərə toxunmaqla, belə əsaslı olmayan təkliflər irəli sürməklə süni şəkildə sülh prosesini tormozlamağa çalışır.

Ermənistan əgər sülhdə və münasibətlərin normallaşdırılmasında maraqlıdırsa, absurd təkliflərə, məntiqli yanaşmalara son qoymalı, Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa əsaslanan tələblərinə əməl etməlidir. Yalnız bu halda etibarlı və məhkəm sülhə nail olmaq mümkündür.

*Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"*

Azərbaycan xalqına qarşı çoxsaylı cinayətlərin törədilməsində təqsirləndirilən şəxslərin məhkəməsi davam etdirilir

Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq öleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, müharibə qanunlarını və adətlerini pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İşxanyan, Davit Babayan, Lyova Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə məhkəmə prosesinin baxış iclası fevralın 27-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinin hakimi - Zeynal Ağayev sənədləri ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzaevdən ibarət tərkibdə (ehtiyat hakim Günel Somodova) keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dildə törcüməci, habelə müdafiələri üçün vəkillərlə təmin olunub.

Məhkəmənin baxış iclasında təqsirləndirilən şəxslər və onların müdafiəçiləri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, habelə dövlət itihamını müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

İclasın əvvəlində hakim Zeynal Ağayev məhkəmə prosesinə erməni dilinə yeni törcüməci qoşulduğunu elan edib. Tərəflər törcüməciyə etiraz etməyib.

Budəfəki məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslər sərbəst ifadə veriblər.

Məhkəmə iclasında sədrlik edən dindirməni başlayarkən təqsirləndirilən şəxslərin hər birinə onlara elan edilmiş itiham və həmin itihamın hərtərəfli, tam və obyektiv baxılması üçün əhəmiyyətli olan digər hallar barədə ifadə verməyi təklif edib.

Əvvəlcə təqsirləndirilən şəxs Arkadi Qukasyan ifadə verib. O, Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı təcavüzkar hərbi müharibə nəticəsində ölkəmizə və xalqımıza qarşı hoya-

ta keçirilən çoxsaylı cinayət əməllərinin törədilməsində iştirak etdiyinə görə itiham olunur. A.Qukasyan deyib ki, Ermənistan Respublikası Qarabağın qarantı kimi çıxış etmişdi: "Təbii ki, bu həll olunmamış məsələlər qrupunda kiçik Qarabağ öz müdafiəsini konflikt həll olunana qədər təkbaşına həyata keçirə bilməzdi".

O, 2020-ci ildə 44 günlük müharibə zamanı Qarabağda olduğunu bildirib: "Bu, o vaxta təsadüf etdi ki, mən Qarabağda gəlmişdim. Demək olar ki, müharibənin 2-ci gününü biz digər "keçmiş prezident" Bako Sahakyanla birgə Arayik Harutyunyanla görüş tələb elədik.

Biz onunla görüşdük. Ondan xahiş etdik ki, öləndəki bütün imkanlardan istifadə edərək Ermənistanın müharibəni dayandırdığı xahiş etsin".

A.Qukasyan iddia edib ki, Qarabağ ərazisində heç bir müddət olmayıb: "Müdafiə Nazirliyi və Ermənistan ordusu olub, hansı ki, Ermənistan Respublikası tərəfindən maliyyələşdirilirdi".

Ardınca təqsirləndirilən şəxs Bako Sahakyan ifadə verib. O, istintaqın gedişində hüquqlarının təmin olduğunu bildirib: "2023-cü il oktyabrın 3-də bizi - mən, Arkadi Qukasyan Qarabağda Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin istintaq təcrübəsinə götürüldük. Həmin gün Bakı 12 saylı vəkili bürosunun vəkili Nigar Mirbabayeva Azərbaycan Respublikası tərəfindən mənə hüquqlarımı müdafiə etmək üçün təyin edildi. Mənə həmin gün törcüməci təqdim edildi.

İstintaq prosesi zamanı müstəntiqim tərəfindən mənə bütün hüquqlarım təmin olub ki, suallara tam şəkildə cavab verim. Həmin gün fikrimi bildirməyə və nöqtəyi-nəzərimi də ortaya qoymağa şəraitim olub.

İstintaqın başlanğıcında mən bildirmişəm və həmin bəyanatı indi də vermək, təsdiqləmək istəyirəm ki, bu münasibə, bu tarix cinayət və məhkəmə istintaqı predmeti deyil. Mən

bu fikri bildirərkən də nə məhkəmənin, nə də istintaqın solahiyyətlərini şübhə altına almamışam".

Daha sonra təqsirləndirilən şəxs Arayik Harutyunyan sərbəst ifadə verməsi təklif olunub. O, ifadəsinə hazırlaşmaq üçün məhkəmədən əlavə vaxt istəyib. Məhkəmə təqsirləndirilən şəxsin xahişini nəzərə alıb.

Bundan sonra təqsirləndirilən şəxs Davit İşxanyan sərbəst ifadə verib. O, elan edilmiş itihamlar üzrə özünü təqsirli bilmədiyini qeyd edib.

Ona qondarma rejimin dövlət naziri vəzifəsinə təyin edilməsi qaydası, həmin vəzifəyə təyin olunmasının zamanının kim tərəfindən verilməsi, bununla bağlı məsləhətləşmələr

lik tərəfindən aparılan təcavüzkar müharibənin gedişində törədilmiş çoxsaylı cinayət faktlarına dair cinayət işi üzrə 15 nəfər erməni əsilli təqsirləndirilən şəxs itiham edilir.

Həmin şəxslər, yəni Harutyunyan Arayik Vladimiri, Qukasyan Arkadi Aravir, Sahakyan Bako Sahak, İşxanyan Davit Rubeni, Manukyan Davit Azatini, Babayan Davit Klimi, Mnatsakanyan Levon Henrikoviç, Beglaryan Vasili İvani, Qazaryan Erik Roberti, Allahverdiyev Davit Nelsoni, Stepanyan Qurban Home-ri, Balayan Levon Romiki, Babayan Madat Arakeloviç, Martirosyan Qarik Qriqori, Paşayan Melikset Vladimiriyə qarşı Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 100 (təcavüzkar müharibənin planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 102 (beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslərə və ya təşkilatlara hücum etmə), 103 (soyqırım), 105 (əhalini məhv etmə), 106 (kələlik), 107 (əhalini deportasiya etmə və ya məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yox çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrum etmə), 113 (işğal), 114 (müddətli), 115 (müharibə qanunlarını və adətlerini pozma), 116 (silahlı münaqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin öldürmə), 192 (qanunsuz sahibkarlıq), 214 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218 (cinayətkar birlik (təşkilat) yaratma), 228 (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qarğular əldə etmə, basqasına verə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə), 270-1 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaradan əməllər), 278 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyası quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279-cu (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və qrupları yaratma) və digər maddələri ilə itiham olunurlar.

İcma: "Avropa Parlamenti və Ermənistan parlamenti tərəfindən qəbul edilmiş sənəd insan hüquqlarına hörmətsizlikdir"

Qərbi Azərbaycan İcması (QAİ) olaraq Avropa İttifaqı (Aİ)-Ermənistan Parlament Tərəfdaşlıq Komitəsinin fevralın 25-də keçirilmiş iclasında qəbul edilmiş yekun sənədi qınayır və tamamilə rədd edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikir Qərbi Azərbaycan İcmasının bəyanatında yer alıb.

Bəyanatda, həmçinin bildirilib: "Avropa Parlamenti və Ermənistan parlamenti tərəfindən qəbul edilmiş sənəd irqçilik, insan hüquqlarına hörmətsizlik, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qəsd xarakterli dağıyır və regionda yeni müharibənin yaranmasına xidmət edir.

Azərbaycan ərazilərinin 20 faizini işğal edərək minə yaxın şəhər və kəndi dağıtmış, 20 mindən artıq azərbaycanlı Azərbaycan ərazisində qətlə yetirmiş, 4 minə yaxın azərbaycanlının itkin düşməsinə səbəb olmuş, milyonlarla minə və partlamamış hərbi sursatla minə və partlamamış hərbi sursatla Azərbaycan ərazilərinin 13 faizini çirkləndirmiş Ermənistan "demokratiya" təcassümü və "sülh göyərçini" kimi qələmə verilir. Sanki irqi ideologiya əsasında öz ərazisindən və vaxtilə işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərindən bir milyondan artıq azərbaycanlı etnik təmizləməyə məruz qoyulmuş Ermənistan deyil. Azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünlərin tələyinə otuz ildən artıq ki, biganə yanaşanların indi Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindən könnüllü köçüb getmiş ermənilərə bağlı məsələləri qaldırması açıq-aşkar irqi ayrı-seçkiliyin nümunəsidir. Ermənistanda kütləvi və sisteməlik şəkildə dağıdılan Azərbaycan mədəni irsi, azərbaycanlıların pozulmuş mülkiyyət hüquqları və on-

ların qayıdış hüququ məsələsinə gərməz-dən gələndə Avropa Parlamentinin insan hüquqları və humanitar hüquq məsələsindən danışmağa mənaəvi haqqı yoxdur.

Xocalı faciəsinin ildönümündə həmin soyqırımın törətməkdə şübhəli bilinərək məhkəmə qarşısına çıxarılmış şəxslərin azadlığa buraxılmasına dair çağırış etmək məhkəmə müstəqilliyinə qarşı yönəlməklə, Xocalı qurbanlarının xatirəsinə hörmətsizlikdir. Bu cür çağırış faktiki olaraq, Ermənistan tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı müharibə cinayətlərinə haqq qazandırır, Ermənistanın cəzasızlıq vəd edir və onu bu cür cinayətləri təkrarlamağa cəsarətləndirir.

Militarist məqsədlərə xidmət edən "Avropa Sülh Fondu" və Avropa İttifaqının Ermənistanla missiyasına (EUMA) sənəddə edilən çoxsaylı istinadlar Avropa İttifaqının Ermənistanı hərbiyələndirməsi bundan sonra da davam etdirəcəyinin göstəricisidir.

ATÖT-in Minsk qrupu adlı qondarma quruma, onun mənfur Madrid prinsiplərini istinad və bəyanatın müəlliflərinin əsl niyyətinin bölgədə yenedən münasibəti yaratmaq olmasına şübhə yeri qoymur.

Xüsusilə ciddi diqqət yetirilməli məqam ondan ibarətdir ki, bu bəyanatda Ermənistanın hakim partiyasının çoxluq təşkil etdiyi parlamenti də razılıq verib. Bu, onu sübut edir ki, Ermənistan hökuməti sülh danışıqlarında səmimi deyil və bu danışıqlardan özünün kütləvi silahlanma programını başa çatdırmaq üçün örtük kimi istifadə edir.

Biz beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistanın və Avropa İttifaqının sülhə mane olan bu addımlarına qarşı çıxmağa çağırırıq".

Azərbaycan HOTREC-in regionda və Şərqi Avropada ilk tamhüquqlü üzvü olacaq

"Bu il Azərbaycan Avropa Otellər və Restoranlar Assosiasiyasının (HOTREC) regionda və Şərqi Avropada birinci tamhüquqlü üzvü olur".

Bunu böyük nailiyyət oldutunu deyən Azərbaycan Turizm Şurasının baş icraçı direktoru Florian Zenzqstsmid bildirib. O həmçinin qeyd edib ki, Azərbaycan Turizm Şurası nozdində otellərin ulduz təsnifatı orqanı əsasən unikal Avropa sistemi olan meyarların keyfiyyətli yerinə yetirilməsinə nəzarət edir. "Hazırda əsasən Bakı, Abşeron və Sumqayıtda 200-dən çox otel ulduz təsnifatına malikdir və bu il payızda keçiriləcək MDB Oyunlarını nəzərə alaraq, regionlarda da fəaliyyətimizi genişləndiririk. Bizim söylərimiz regionlarda daha çox otellərin olmasına və ən yaxşı standartların tətbiqinə yönəlib", - deyər F.Zenzqstsmid vurğulayıb.

Ekoloji təmiz və təhlükəsiz nəqliyyat vasitələrinin dövriyyəsinin stimullaşdırılması üzrə altqrupun iclası keçirilib

Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyinin həyata keçirdiyi "Fiziki infrastruktur" işçi qrupunun "Ekoloji təmiz və təhlükəsiz nəqliyyat vasitələrinin dövriyyəsinin stimullaşdırılması və infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi üzrə" altqrupun 2025-ci il üzrə prioritet vəzifələrə həsr olunan iclası keçirilib.

İclasda Komissiyanın Katibliyi, Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsinin məsul nümayəndələri və özəl sektorun və biznes assosiasiyalarının təmsilçiləri iştirak edib.

Görüş çərçivəsində altqrup üzv olan qurumlar tərəfindən altqrupun yanvarın 27-si iclasının Protokolunda qərar alınmış tədbirlərin icra vəziyyətinə dair müzakirələr aparılıb.

Bununla yanaşı, ötən iclas zamanı da müzakirə mövzusu olan "Azərbaycan avtomobil sektorunda mövcud vəziyyətin icmal: Tendensiyalar, çağırışlar və təkliflər" üzrə təqdimat edilib, eləcə də 2025-ci il üçün Yol xəritəsinin yekun layihəsinə daxil ediləcək yeni tədbirlərin müzakirəsi aparılıb. Özəl sektor nümayəndələrinin, o cümlədən avtomobil dilerlərinin təmsilçilərinin aktiv iştirakı ilə keçən görüşdə müvafiq çağırışlar və qarşıda duran vəzifələrdən irəli gələrək, praktik təkliflər istiqamətində səmərəli müzakirələr aparılıb və təkliflər irəli sürülüb.

Sonda 2025-ci il üçün Yol xəritəsinin layihəsinin yekunlaşdırılaraq təsdiq üçün təqdim edilməsi qərar alınıb, eləcə də qarşıda duran vəzifələr üzrə tapşırıqlar verilib.

ASF - fermerlərin güvən yeri

Fonda müraciət edən kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların sayı artır

Dünyada iqlim dəyişikliyinə ən çox ziyan vurdurduğu sahələrdən biri, bəlkə də birincisi kənd təsərrüfatıdır. Bu sahənin inkişafı, o cümlədən məhsuldarlıq birbaşa hava şəraiti ilə bağlıdır. Təəssüf ki, son zamanlar aşırı yağışların yağması və ya əksinə, uzunmüddətli quraqlıqların baş verməsi dünyada aqrar sektora külli miqdarda ziyan vurur.

İqlim dəyişikliyinə fəsadları ölkəmizdə də özünü göstərir. Ona görə də bu gün kəndliyə ən çox rahatsız edən məsələ odur ki, əlində olan vəsaitdən istifadə edib əkin əksə, olanda xeyir götürə bilməyəcək, ya yox. Çünki iqlim sarsıdan risk yüksəkdir. Amma həmişə olduğu kimi, bu dəfə də dövlətimizin özünü aqrar sığortası sistemi ilə kəndliyə yardım edir. Bu gün Azərbaycanda kənd təsərrüfatı məhsullarının sığortası xərclərinin yarısını dövlət öz üzünə götürüb. Bu isə fermerlərin sığortaya güvənini artıran başlıca amildir.

Dövlət dəstəyi və Aqrar Sığortası Fondunun (ASF) daha məqbul qaydalarının

tətbiqi fermerlərdə aqrar sığortaya olan marağı da artırıb. Bakıda "Azərbaycanda aqrar sığortası: İnkişaf və perspektivlər" mövzusunda keçirilən tədbirdə ölkədə bu istiqamətdə son 5 ildə görülən işlər və qarşıda duran məsələlər geniş şəkildə müzakirə olunub. Tədbirdə vurğulanı ki, ötən müddət ərzində aqrar sığortası mexanizmi xeyli təkmilləşsə də, bu istiqamətdə görüləsi işlər də var.

Hazırda ölkədəki əkinə yararlı sahələrin 96 faizi sığortaya üçün yararlıdır və sığortalanması üçün hər cür şərait yaradılır. Fondun nizamnamə kapitalı 9 milyon manatdır. Amma görülmüş tədbirlər nəticəsində son 4-5 il ərzində aktivlərin həcmi 30 milyon manata çatıb. Burada əsas amil fondun fermerlərin inamını qazanmasıdır. Ötən il fond tərəfindən fermerlərə 6 milyon 423 min manat sığortası ödənişi verilib. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda aqrar sığortadan istifadə edən fermerlərin sayı artır, sığortalanmayan əkinlərin sahəsi genişləndirilib. ASF-nin məlumatına görə, 2024-cü ildə ölkə ərazisində sığortalanmayan əkinlərin sahəsi 447 min hektara çatıb. 2023-cü ildə müqayisədə sığortalanmayan əkinlərin sahəsində 25 min hektar və ya 6 faiz artım qeydə alınıb.

Aqrar sığortası ödənişlərinin probleminin yaşanmaması fermerlərin əkin sahələri və təsərrüfatlarının sığortalanmasına olan marağını artırır. Təkcə 2024-cü ildə ölkədə əkin sahələrinin sığortalanması üzrə aqrar sığortası müqavilələrinin sayı 56662-yə yüksəlib ki, bu da əvvəlki illə

müqayisədə 6 min müqavilə və ya 11 faiz çoxdur. Qeyd edək ki, 2022-ci ildə əkin sahələri üzrə 46828, 2023-cü ildə isə 50970 müqavilə bağlanmışdır.

Ölkə üzrə ən çox sığortalanmış buğda və arpa sahələridir. 2024-cü ilin sonuna olan vəziyyətə sığortalanmış payızlıq buğda sahələri 246 min hektar, payızlıq arpa sahələri 116 min hektara çatıb.

Ötən il ASF bəzi bitkiləri ilk dəfə olaraq sığortalayıb. Bunlar nektarin, qarpız, albalı, yemiş və tütün bitkiləridir. Qeyd edək ki, 2024-cü ildə qarpız sahəsinin sığortalanması ilə yanaşı, bu əkin sahəsində baş verməmiş ziyanla əlaqədar 94500 manatlıq sığortası ödənişi həyata keçirilib.

Aqrar Sığortası Fondu tərəfindən keçən il 3276 baş qaramal da sığortalanıb. Bu müqavilələr üzrə 1,9 milyon manat sığortası haqqı toplanıb və sığortalanmış heyvandarlıq təsərrüfatlarına 20 milyon manat məbləğində sığortası təminatı verilib.

Azərbaycanda dövlət dəstəyi ilə təqdim olunan aqrar sığortası mexanizmi çərçivəsində bəzi bitki növlərinin sığortası üzrə şərtlərdə dəyişiklik edilib. ASF-nin məlumatına görə, yeniliklər aqrar sığortasının əhatə dairəsinin artırılması, fermerlərə səmərəli əkin sahələrinin daha düzgün və səmərəli sığortalanması, sığortası hədəsi zamanı fermerlərə dəyərli zərərlərin daha yaxşı qarşılanması məqsədində daşıyır.

2019-cu ildə təsis edilən və 2020-ci ildə fəaliyyətə başlayan ASF tərəfindən fasiləsiz olaraq monitorinqlər, araşdırmalar aparılır, fermerlərdən daxil olan müraciətlər təhlil edilir və sığortası məhsullarının şərtləri daim təkmilləşdirilir. Hazırda fond vəsaiti ilə 41 bitki növü üzrə 48 bitki məhsulunu çoxsaylı risklərdən sığortalamaq mümkündür.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

"Mərkəzi Azəri" - yataq daxilində yataq

Buradakı platforma indiyədək 152 milyon ton neft verib

Xəzərin Azərbaycana məxsus sektorundakı "Mərkəzi Azəri"ni yataq daxilində yataq da adlandırmaq olar. Belə ki, o, nəhəng "Azəri" yatağının üç hissəsindən biridir. Digər hissələr isə "Qərbi Azəri" və "Şərqi Azəri" adlanır.

"Mərkəzi Azəri"dən hasilata 20 il əvvəl - 2005-ci ilin fevral ayında başlanıb. Xatırladaq ki, həmin il fevralın 18-də Prezident İlham Əliyev yeni inşa olunmuş bu hasilat, qazma və yaşayış platformasına gələrək "Azəri-Cıraq-Çünəli" (AÇG) yataqlarının tammiqyaslı işlənməsinin başladığını bildiren ilk neftin əldə olunmasını rəsmi tədbirlə qeyd edib.

"Mərkəzi Azəri" platforması "Cıraq"dan sonra AÇG-də ikinci hasilat qurğusudur. "Mərkəzi Azəri"dən ilk neftin əldə olunması həm də ümumilikdə "Azəri" yatağından ilk neftin əldə olunması demək idi. Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinə ilk axıdılan məhsul bu yatağın nefti olub.

Hazırda AÇG-də 7 hasilat platforması fəaliyyət göstərir ki, onların da arasında "Mərkəzi Azəri"nin özünəməxsus yeri var. Bu yataqlar blokunda indiyədək ən yüksək hasilat göstəricisinə də bu qurğu nail olub. Belə ki, "Mərkəzi Azəri"dən ümumilikdə 152 milyon ton (1,1 milyard barel) neft çıxarılıb. Ötən il də platforma bütün əməliyyatlarına təhlükəsiz və etibarlı şəkildə davam edərək il ərzində gündəlik 97 min barel orta hasilat göstəricisi ilə AÇG platformaları arasında liderliyini saxlayıb. "Mərkəzi Azəri" hasilat, qazma və yaşayış platformasının digər tərəflərindən bir mühüm fərqə də var. "Mərkəzi Azəri" ona körpü ilə birləşdirilmiş texniki platforma olan kompressor və suvurma qurğusu ilə birlikdə Xəzərdə ən böyük dəniz komplekslərindən biridir. Bu kompleks AÇG-dəki digər platformalara və qurğulara vacib əməliyyatlar mərkəzi kimi də xidmət göstərir və öz geniş texniki imkanları sayəsində bütün əməliyyatların təhlükəsiz və etibarlı aparılmasını təmin edir.

Platformada hazırda ümumilikdə 43 quyuyu istismardadır. Bunlardan 28-i hasilat,

9-u qaz injektor, 5-i suvurma quyusu və biri şamların laylara vurulması üçün quyudur.

"Mərkəzi Azəri" kompleksində 210 nəfərə yaxın işçi çalışır ki, onların da 96 faizi Azərbaycanlı mütəxəssislərdən ibarətdir. Platformanın növbəli çalışan iki rəhbərindən biri Cavid İsgəndərliyədir. Cavid Azərbaycan neft və qaz sənayesinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə iki il öncə SOCAR-ın (Azərbaycan Respublikası

Dövlət Neft Şirkəti) Fəxri Formanına layiq görülmüşdür.

Bir sözlə, "Mərkəzi Azəri" dünya səviyyəli dəniz obyektidir. O, bundan sonra da hələ uzun illər AÇG-nin uğurlu gələcəyinə dəyərli töhfələr verməklə Azərbaycanın neft sənayesinin qabaqcıllarından biri olacaq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

"Bakı çox dinamik inkişaf edən meqapolisdir"

Bakı çox dinamik inkişaf edən meqapolisdir. Şəhər son illərdə böyük dəyişikliklərə məruz qalıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Bakı şəhəri üzrə Memarlıq və Şəhərsalma Baş İdarəsinin rəisi Riad Qasımov "Hərəkət" beynəlxalq daşınmaz əmlak sammitinin açılışında çıxışı zamanı deyib.

"Bilirsiniz ki, Bakı regionun ən qədim şəhərlərindən biridir. Ən qədim insan məskənləri bu bölgədə yerləşirdi. XIX əsrin sonlarında Bakıda neft buma başladı və onun əsas memarlıq özəyi olan qalanın hüddüdlərindən kənara çıxan şəhərin sürətli inkişafı başladı. Şəhərin Baş planlarına uyğun olaraq paytaxtın formalaşması prosesini görə bilərsiniz. Bu günə qədər Bakı şəhərinin 6 baş planı var idi. Onlardan birincisi XIX əsrin sonlarında qəbul edildi. Sonuncu isə bir ildən çox əvvəl, 2023-cü il dekabrın 30-da təsdiq olunub. Siz cəmi 100 ildən bir qədər artıq müddətdə şəhərin necə böyüdüyünü görə bilərsiniz, o, praktiki olaraq bütün Abşeron yarımadası boyunca genişləndirib və çox sürətlə inkişaf etməkdə davam edir. Təbii ki, şəhərin inkişafına ən böyük töhfə məstəqilliyin əldə edilməsi və XXI əsrin əvvəllərində ölkəyə investisiya axını oldu. Neft sənayesinin çiçəklənməsi, turizmin inkişafı, yeni infrastrukturun yaradılması Bakının təkcə şəhərin özündə deyil, həm də onun hüddüdlərindən kənarda yaşamaq üçün ölümsüz məkana çevrilməsinə səbəb olub. Göründüyü kimi, Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra həyata keçirilən möhtəşəm layihələr təkcə şəhəri deyil, həm də memarlığı çox fəal şəkildə inkişaf etdirəndə şərait yaradırdı.

Heydər Əliyev Mərkəzi kimi gözəl binalar və memarlığın yeni tendensiyalarını əks etdirən digər tikililər yaranıb", - deyər Riad Qasımov bildirib.

Baş idarənin rəisi Bakının 12 inzibati rayonda ibarət olduğunu diqqətə çatdırıb və Azərbaycan paytaxtının Baş planının icrasını barədə ətraflı danışdı. O deyib: "Bakı şəhərinin Baş planının dörd əsas prinsipi var. Bunlardan birincisi Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləridir, biz hamımız onlarla tanışız. Bu planda prioritet kimi götürülən DIM prinsiplərinə uyğundur. İkinci prioritet şəhərin və ətraf mühitin regenerasiyasıdır. Hamımız bilir ki, ekoloji tendensiyalar şəhərdə yaşıllığın müəhifləşməsi və ağacların sayının artırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsidir. Üçüncüsü, şəhərin memarlıq görünüşünə və tarixi irsinə qayğı iqtisadiyyatıdır. Dördüncüsü, şəhərin yeni iqtisadiyyatıdır."

Riad Qasımov Bakıda hibrid "yaşıl dəhliz"lərin yaradılacağına da vurğulayıb. "Belə dəhlizlər yaxın məsafədə ictimai yaşıllığın sayını artırmaq və ağacların sayı az olan ərazilərdə yaşıllıq sahələrini genişləndirmək vasitəsidir", - deyər R.Qasımov sözlərini yekunlaşdırıb.

"Aqrar Tədarük və Təchizat" ASC-nin nümayəndə heyəti "2-ci Məkkə Halal Forumu"nda iştirak edir

Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Məkkə şəhərində "2-ci Məkkə Halal Forumu" keçirilir. Forum qlobal halal bazarının inkişafını dəstəkləmək və beynəlxalq əməkdaşlıqları gücləndirmək məqsədi ilə təşkil olunub.

Forumun sərgi hissəsində Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının təşəbbüsü, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin tərəfdaşlığı ilə qurulan Azərbaycan pavilyonunda kənd təsərrüfatı, emal sənayesi, turizm və digər xidmət sektorlarını təmsil edən 15 stend fəaliyyət göstərir. "Aqrar Tədarük və Təchizat" ASC ixracçı yaradıcı yerli kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsullarını dünyaya tanımaq, beynəlxalq təcrübələri öyrənməyə yerli bazarda tətbiqini həyata keçirmək məqsədilə pavilyonda təmsil olunur.

ASC-nin stendi sərgini ziyarət edən distribütorlar, topdansa-tiş şirkətlərinin nümayəndələri, biznes tərəfdaşları və sərgi iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılanıb. Sərgi zamanı Azərbaycan kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı ilə maraqlanan ziyarətçilərlə fikir mübadiləsi aparılıb, məlumat xarakterli müxtəlif çap materialları təqdim edilmişdir.

Qeyd edək ki, ilk dəfə 2024-cü ildə keçirilən, 70-dən çox ölkənin dövlət və özəl qurumların nümayəndələrinin bir araya gəldiyi Forum çərçivəsində dəyirmi masa və müzakirələr aparılıb, B2B görüşlər keçirilib.

Fransa şirkətləri Orta dəhliz çərçivəsində logistika infrastrukturunun inkişafında iştirak etmək istəyir

Qazaxıstanın nəqliyyat naziri Marat Karabayev və Fransanın Astanadakı səfiri Silvan Gioxə nəqliyyat infrastrukturunu, mülki aviasiya və logistika sahəsində əməkdaşlıq potensialını müzakirə ediblər.

AZƏRTAC Qazaxıstan Respublikası Nəqliyyat Nazirliyinin Mətbuat xidmətinə istinadla xəbər verir ki, görüşdə Qazaxıstan ilə Fransa arasında iqtisadi əlaqələrin möhkəmlənməsinə və iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının yaxşılaşdırılmasına töhfə verən nəqliyyat marşrutlarının inkişafına xüsusi diqqət yetirilib.

Görüşdə Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu çərçivəsində Fransa şirkətlərinin logistika infrastrukturunun inkişafına cəlb edilməsi imkanları müzakirə edilmişdir.

Tərəflər görüşün yekunlarına dair nəqliyyat logistikası sahəsində əməkdaşlığı daha da dərinləşdirməyə hazır olduqlarını bildiriblər.

Orta dəhliz kimi də tanınan Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu Qazaxıstan, Xəzər dənizi, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə vasitəsilə Çin və Avropa ölkələrini birləşdirir.

Qazaxıstan bu il Aktau-Bakı-Ceyhan marşrutu ilə neft tranzitinin həcmi artıracaq

Qazaxıstan Aktau-Bakı-Ceyhan marşrutu ilə neft tranzitinin həcmi 2025-ci ildə 1,7 milyon tona qədər artırmayı planlaşdırır.

Trend xəbər verir ki, bunu "KazMunayqaz" (KMQ) idarə heyəti sədrinin birinci müavini Kurmanqaz İskaziyev Qazaxıstanın Energetika Nazirliyinin geniş kollegiyasında etdiyi çıxışda bildirib.

Onun sözlərinə görə, SOCAR-la bağlanmış saziş çərçivəsində Aktau-Bakı-Ceyhan istiqamətində Qazaxıstan neftinin tranzit həcmi 1,4 milyon tona qədər və ya 27% artırılıb. Bu il isə bu göstəricinin 1,7 milyon tona qədər qaldırılması nəzərdə tutulub.

Xatırladaq ki, 2022-ci ildə KQM və SOCAR arasında Qazaxıstan neftinin tranziti ilə bağlı baş saziş bağlanıb. 2023-cü ilin mart ayında Kasaqan yatağından Azərbaycana 7 min ton neftin sınaq neqli həyata keçirilib. Yükdəyən şirkət qismində "North Caspian Sea Ltd" çıxış edib.

Ümumilikdə 2024-cü ildə Qazaxıstandan daşınan neftin həcmi 83,5 milyon ton təşkil edib ki, bu öncəki illə müqayisədə 4 faiz çoxdur.

İtaliya mətbuatında İrəvanda dağıdılmış Təpəbaşı məscidi haqqında məqalə dərc edilib

İrəvanda dağıdılmış Təpəbaşı məscidi ilə bağlı İtaliya mediasında məqalə dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Eurasianews" saytında dərc edilən məqalənin müəllifi Qərbi Azərbaycan İcmasının İctimaiyyət və Əlaqələr Şöbəsinin müdiri - sözcüsü Ülviyyə Zülfiqardır.

Məqalədə bildirilir ki, tarixən azərbaycanlıların məskunlaşdığı və ərazisi kiçildilərək hazırda 16 hektar olan Təpəbaşı məhəlləsi tamamilə məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzədir. Məhəllədə bir neçə məscid və azərbaycanlı ziyalıların evləri mövcud olub. Onlardan biri də hazırda acımaqlı vəziyyətdə olan Təpəbaşı məscididir. "Ermənistan hökuməti bu məhəllənin sökülməsi ilə bağlı qərar qəbul edib. Üstəlik, burada məscidlərə, tarixi abidələrə də hörmətsizlik edilir. Təpəbaşı məscidi (eyni zamanda Hacı İmamverdi məscidi

Servire alcolici in una moschea in Armenia? I valori interreligiosi dovrebbero essere rispettati.

Il quartiere Tapashchi nella capitale dell'Armenia, storicamente abitato da azərbaycanlı e attualmente ridotto a 16 ettari, sta attualmente affrontando la minaccia di una completa distruzione. È stato riconosciuto come dopo la completa partenza degli azərbaycanlı dall'Armenia nel 1987-1991.

Tapashchi significa in lingua azera: il lato superiore della collina. Il quartiere si trova effettivamente su una collina a İrevan (Yerevan). C'erano alcune moschee e case di intellettuali azərbaycanlı nel quartiere. Uno di queste è la moschea Tapashchi, che ora è in condizioni deplorable.

Storicamente l'Armenia ha deciso di demolire il quartiere. Il governo ha accettato un decreto riguardante la sua demolizione. Mentre il quartiere è

kimi tanınır) kafe kimi istifadə olunur və orada müştərilərə spirtli içkilər təklif edilir. Bununla da növbəti Azərbaycanı məxsus abidəyə, eləcə də İslam dininə qarşı hörmətsizlik olunur.

İndiki Ermənistan ərazisində qərbi azərbaycanlılara məxsus 300-dən çox məscid məhv edilib, Təpəbaşı məscidi dağıdılmış vəziyyətdədir. Hələ dağıdılmayan Göy məscidi isə başqa millətə məxsus kimi təqdim edirlər. Eyni zamanda 600-ə yaxın qəbiristanlıq da yerlə yeksan edilib", - deyərək müəllif vurğulayıb.

Yazıda həmçinin qeyd edilib ki, Ermənistan qərbi azərbaycanlılara məxsus abidələrə qarşı bu cür davranışa son qoymalı, beynəlxalq ictimaiyyətə də ümumbəşəri dini qurumlar vəziyyətdə sossiz qalmamalıdır. UNESCO və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi beynəlxalq təşkilatlar, Roma Papası xüsusi həssaslıq göstərməlidirlər.

Azərbaycanın lüks turizm imkanları Qətərdə təbliğ olunub

Azərbaycan Turizm Bürosu Qəterin paytaxtı Dohada keçirilən "Connections Luxury Middle East 2025" tədbirində rəsmi tərəfdaş qismində təmsil olunub.

Dövlət Turizm Agentliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbirə Yaxın Şərqi, Kərfəz Əməkdaşlıq Şurası (GCC) ölkələri, Cənubi Asiya, ABŞ, Böyük Britaniya və digər Avropa dövlətlərindən aparıcı turizm sənayesi nümayəndələri,

o cümlədən lüks hotel şəbəkələri, turizm şirkətləri və yüksək səviyyəli səyahət agentlikləri daxil olmaqla, 100-dən çox beynəlxalq şirkət qatılıb. Azərbaycan Turizm Bürosu tədbir çərçivəsində aparıcı turizm şirkətləri ilə 40-a yaxın B2B formatlı görüş keçirərək ölkənin lüks turizm potensialını təqdim edib.

Müzakirələr qış və yay turizmi, sağlamliq və istirahət mərkəzləri, eləcə də Ramazan bayramı ərəfəsində tu-

rizm təklifləri ilə bağlı aparılıb. Tədbir zamanı açıqlanan məlumatlara görə, Azərbaycan GCC səyahətçiləri üçün 2024-cü ilin ən populyar 10 xarici destinasiyası sırasında premium turizm istiqaməti kimi yer alıb.

Ölkədə ilk dəfə olaraq tullantıların çeşidlənməsi üçün Şuşa şəhərində yeraltı infrastruktur yaradılıb

"Vətən müharibəsində qazanan Qələbədən sonra işğaldan azad olunan ərazilərdə ilk fəaliyyətə başlayan qurumlardan biri də "Təmiz Şəhər" ASC-dir. 2009-cu ildən Bakı şəhərində bərk məişət tullantılarının yerləşdirilməsi və zərərsizləşdirilməsinə başlayan cəmiyyət hazırda ölkə başçısının müvafiq sərəncamı və formalarına uyğun olaraq, işğaldan azad olunan ərazilərdə tullantıların idarə olunmasını işini həyata keçirir. Ötən müddət ərzində cəmiyyətin həmin bölgəyə ezam olunan əməkdaşları və xüsusi texnikanın köməyi ilə ətraf mühitə mənfi təsirlərin azaldılması, bərk məişət tullantılarının müasir ekoloji, texnoloji idarəetmə sisteminin yaradılması və poliqon yerlərinin seçilməsi sahəsində işlər görülüb. Tullantıların çeşidlənərək daşınması məqsədilə göy və yaşıl rəngdə xüsusi konteynerlər müəyyən olunub. Ölkədə ilk dəfə olaraq tullantıların dörd növdə - kağız, şüşə, metal-plastik və qarışıq çeşidlənməsi üçün Şuşa şəhərində yeraltı infrastruktur yaradılıb".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu "Təmiz Şəhər" ASC-nin İdarə Heyətinin sədr

müavini Sabit Zeyniyev jurnalistlərə verdiyi müsahibədə deyib.

Onun sözlərinə görə, tullantıların daşınması və zərərsizləşdirilməsinin lazımı səviyyədə həyata keçirilməsi məqsədilə 60 addım müxtəlif təyinatlı texnika alınaraq işğaldan azad olunmuş ərazilərə göndərilib. Hazırda Böyük qayıdış proqramı çərçivəsində "Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Qarabağ və Şərqi Zəngəzur İqtisadi rayonlarında əhalinin məskunlaşmasına uyğun olaraq tullantıların düzgün idarə edilməsi sahəsində müasir ekoloji norma və prinsiplər əsasında infrastrukturun yaradılmasını davam etdirir. "Təmiz Şəhər"-in həmin bölgədə fəaliyyəti əhalinin məşğulluq imkanlarını genişləndirməsinə də şərait yaradıb. Hazırda öz doğma evlərinə qayıdan 27 sakin daxil olmaqla ümumilikdə 71 nəfər "Təmiz Şəhər" ASC-nin bölgədəki təsərrüfat sahələrində daimi olaraq işlə təmin edilib.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin kəskin hava şəraiti ilə əlaqədar əhaliyə müraciəti

Hazırda ölkə ərazisində müşahidə edilən kəskin və yağıntılı hava şəraiti ilə əlaqədar Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN) əhaliyə təkrar müraciət edərək, müvafiq təhlükəsizlik qaydalarına ciddi əməl etməyə çağırır.

FHN-in Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, soyuq və yağıntılı hava şəraiti qaz və elektrik qızdırıcı cihazların istifadəsini xeyli artmasına səbəb olduğundan, bu cihazlardan istifadə zamanı yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına riayət etmək çox vacibdir. Belə ki, qeyri-standart və ya kустar üsulla hazırlanan qızdırıcı ci-

hazlardan istifadə edilməməli, elektrik şəbəkəsi həddindən artıq yüklənməməli, işlək vəziyyətdə olan qızdırıcı cihazlar nəzarətsiz qoyulmamalıdır.

Eyni zamanda xüsusilə dağlıq ərazilərdə yaşayan, eləcə də dağlara səfər edən insanlara şaxtılı və çovğunlu havada mümkün qədər yaşayış məntəqəsini tərk etməyi, belə bir zərurət yarananda hərəkət istiqaməti barədə yaxınlarını övələcəndə məlumatlandırmağı tövsiyə edirik. Hərəkət avtomobillə olduqda avtomobilin texniki göstəricilərinin fəslə uyğunluğu və kifayət qədər yanacaq ehtiyatı təmin edilməlidir. Qar uçuşunu ehtimalı olan yerlərdən, o cümlədən dik yamaclardan kə-

nar gəzmək və günün qaranlıq vaxtına qalmadan yaşayış məntəqəsinə geri dönmək tövsiyə olunur.

Bununla yanaşı, yolların buz bağlaması hallarında piyadalar ayaqqabını sürüşməyə qarşı hazırlamalı, ehtiyatla, tələsmədən, ayaqqabını yerə bütövlükdə basaraq hərəkət etməlidirlər. Buzlu yolda sürüşsəniz, zərbənin gücünü azaltmaq üçün oturun, yuxıldığınız halda isə qollarınızı büküb diyrilənərək zədə almaqdan qorun. Yaşlı insanların rezin ucluqlu osadan istifadə etməsi tövsiyə olunur.

Unutmayın ki, qaydalara biganəlik həyatınıza təhlükədir!

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Qida əlavələrini qəbul edərkən ehtiyatlı olmalıyıq

Orqanizmin bərpası və inkişafında mühüm rol oynayan vitamin ehtiyacını ödəməyin ən yaxşı yolu təbii qidalardan istifadə etməkdir. Təbii vitaminləri qəbul edə bilmədikdə, bu boşluq qida əlavələri ilə tamamlanır. Əks halda immunitet zəifləyir, müxtəlif xəstəliklərə qarşı davamlılıq azalır.

Təəssüf ki, istifadəçilər bioloji fəaliyyətə malik qida əlavələrini oksər hallarda həkim tövsiyəsi olmadan qəbul edirlər. Tərkibində amin və yağ turşuları, zülal və müxtəlif bitki mənşəli ekstraktlar vitamin və mineralları qəbul edərkən ilk növbədə orqanizmin ehtiyacını araşdırılmalıdır.

Sağlamlığa kömək edən bütün vitaminlər gündəlik qəbul etdiyimiz qidalarda olur. Bir insan normal, balanslı qidalansa, onun vitamin və mineral əlavələrinə ehtiyacı yoxdur. Lakin əgər şəxsin ciddi, xroniki xəstəliyi varsa, yaşlıdırsa və ya kifayət qədər qidalana bilmərsə, bu zaman qida əlavələri lazım olur. Orqanizmdəki vitamin və mineral dəyərləri müxtəlif test üsulları ilə asanlıqla ölçülür.

Mütəxəssislər bildirirlər ki, vitamin-mineral əlavələrini düzgün qəbul etməməyin ciddi fəsadları yaranır. Belə ki, bu maddələr qida əlavələrində, adətən, yüksək konsentrasiyalarda olur. Elə buna görə də onları test nəticələrinə əsasən fərdi olaraq təhlükəsiz doza və müddətdə təyin etmək lazımdır.

Orqanizmdə olan vitamin mədə yannmasına və böyrək daşlarının əmələ gəlməsinə səbəb ola bilər. Kalsium və demir elementlərini birlikdə böyük miqdarda istifadə etməkdə demirin bəzi qidalarla sorulmasının qarşısını alır.

İnsan orqanizminin istehsal edə bilmədiyi A vitamini yalnız qida və qida əlavələrində olur. Bu vitamin görmə, dəri, saç, dırnaq və dişlərin normal inkişafı üçün vacibdir. Onun çatışmazlığı özüni ən çox gözün fəaliyyətində göstərir. Bu zaman gözün qidalanması və görmə qabiliyyəti zəifləyir. Lakin həddindən artıq A vitamini qaraciyərə toksik təsir göstərir, dərinin qurumasına və soyulmasına, saç tökülməsinə, görmənin pozulmasına, oynaq ağırlarına və əzələ zəifliyinə səbəb ola bilər.

E vitamini bədən üçün çox vacib bir antioksidantdır. Onun həddindən artıq qəbulu qan laxtalanmasına, hətta iflicə səbəb ola bilər. D vitamini kifayət qədər qəbulu isə qanda kalsium səviyyəsini artırır. Bu da ürək ritminin pozulmasına və əzələ spazmlarına gətirib çıxarır. Yağda həll olunan ən vacib vitaminlərdən biri olan E vitamini orqanizmi ham zərərli təsirlərdən, həm də sərbəst radikalardan qoruyur, daha güclü hüceyrə quruluşunu təmin edir. E vitamini xalq arasında pis xolesterol adlanan LDL xo-

lesterolun oksidləşməsinin qarşısını alaraq, xərçəng və buna bənzər ağır xəstəliklərdən qoruyur. K vitamini artıqlığı laxtalanma pozğunluğuna səbəb ola bilər. B1 və B6 vitaminlərinin həddindən artıq istehlakı sinir sisteminə zərər verərək, əllərdə və ayaqlarda uyuşma, hissiyat itkisi və zəiflik yaradır.

İstifadə olunan hər hansı qida əlavəsi insanın qəbul etdiyi dərmanlarla qarşılıqlı təsir göstərə və ya arzuolunmaz nəticələrə səbəb ola bilər. Buna görə də vitamin və mineral qəbul etməzdən öncə həkimlə məsləhətləşilməlidir.

Mütəxəssislər bildirirlər ki, onlayn saytlardan vitamin və mineral əlavələri almaq olduqca risklidir. Onları yalnız əpeklərdən almaq lazımdır. Çünki tərkibindəki zəmanət verilməyən bu məhsullar oksər göstərmədiyi üçün insanlar həkimə bildirmədən dozaları artırır və ya istifadə müddətini uzadırlar. Bu isə təəssüf ki, orqanizmdə geri dönüşü olmayan fəsadlara yol açır.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Növbəti 3 gündə Bakıda arabir sulu qar, qar yağacaq

Fevralın 28-i gündüzdən martın 2-dək Bakıda və Abşeron yarımadasında arabir sulu qar, qar yağacağı gözlənilir.

AZƏRTAC-ın xəbərinə görə, Milli Hidrometeorologiya Xidməti növbəti dəfə xəbərdarlıq edir ki, bəzi yerlərdə yağın-

ların intensivləşməsi ehtimal olunur. Havanın minimal temperaturu gecə 1-5 dərəcə şaxta, gündüz 1 dərəcə şaxtadan 1 dərəcəyədək isti olacaq. Fevralın 28-də bəzi şərq rayonlarında, martın 1-dən 2-dək isə oksər rayonlarda arabir sulu qar, qar yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə yağın-

intensivləşməsi ehtimal olunur. Havanın minimal temperaturu Aran rayonlarında 1-6, dağlıq rayonlarda 8-13, yüksək dağlıq ərazilərdə isə 17-22 dərəcə şaxta olacaq.

Ölkə ərazisində gözlənilən şaxtılı və qarlı hava şəraiti ilə əlaqədar bəzi yollar buz bağlayacaq.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3536 Sifariş 423

Qiyməti 60 qəpik

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	informasiya şöbəsi
	434-63-30, 539-72-39	- 539-63-82, 432-37-68
Məsəl katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
	- 539-44-91,	- 538-56-60, 434-55-58
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	- 539-49-20, 538-31-11,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Kompüter mərkəzi
		- 538-20-87,
		Mühasibatlıq
		- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV